



ליקוטי מוהר"ן

מבואר



חברותא
ללימוד בעיון

תדעו כשיבא משיח צדקינו ויוסדו עוד ישיבות שילמדו בהם ספרי רבינו ז"ל
דברי מוהרנ"ת זצ"ל (שיש"ק ח"א תשז)

ליקוטי מוהר"ן

מבואר

חברותא ללימוד בעיון

מבוא לביאור

הביאור מורכב מג' חלקים:

הראשון – ביאור הפשוט, ששולב בגרסת התורה והוא מסקנת העיון שבהערות החלק השני – ההערות, בנוי על פי רוב בדרך של קושיא ותירוץ.^א ופתיחת כל המראה מקומות עם מפרשיהם כדי שהלומד יוכל בעצמו לדון בדיוק הדברים ולא יוכרח לסמוך עלי. שעל כן נקרא חיבור זה חברותא, כי הכוונה להיות עזר ללומד ולא ספר חידושי תורה אע"פ שמובלעים בו גם הרבה חדושים.

והשלישי – היא הקדמה לתורה שהיא מבט כללי על התורה, שאמור לקשור את כל חלקי התורה בקשר אחד.

ועוד גם לבאר נושאים שבמיוחד קשים להבנה בתורה. ההקדמה – בנויה על מסקנת העיון שבהערות לכן אין בה כמעט ראיות למבואר בה

דרך הלימוד נ"ל לדמות למחרוזת כי כל תיבה ומשפט בתורה הן חרוז נפלא שצריך לעיין בו תחילה בפני עצמו ללמוד אותו היטב ולכן בזה גלשתי גם מעבר לקשר העניין לתורה, ואח"כ לעיין בו כיצד נקשר לתורה, וכן לעבור מחרוזת לחרוז אע"פ שעדיין לא נקשרו היטב החרוזים כולם זה לזה. וכך נהגתי בכל מקום שכתבתי הערה ולפי מסקנת ההערה ביארתי את הפשט המשולב בגרסא.

וכל זה עדיין בחי' "הזורעין בדמעה", כי עיקר ה"ברינה יקצורו" זה למצא את החוט החזק שיחרוז את כל החרוזים היטב דהיינו לתפוס את מהלך התורה באופן שכולל את כל הפרטים בלא שישאר פרט מיותר שכביכול אין בו צורך למהלך התורה. וזה השתדלתי לעשות אחרי לימוד כל התורה בעיון כתבתי הקדמה לתורה שהכוונה בה לבד מביאורי מושגים קשים להבנה, העיקר לעשות סיכום קצר שכולל את כל החרוזים ופושט את כל הספיקות כפי שנתבררו בעיונים שבהערות. (אמנם כיון שאין ביהמ"ד בלא חידוש גם בהקדמה נתחדשו דברים שלא תמיד העתקתי אותם להערות) (זו היתה כוונתי ועדיין אני מצפה להצליח יותר)

דפי הליקוטי מוהר"ן בצורת הדף נלקחו מליקוטי מוהר"ן המדויק, מהדורת תקפא שהיא גרסת מוהרנ"ת שהדפיס בביתו, מוגה בהשוואה לשאר מהדורות. ובתוספת מ"מ הישנים וחדשים.

הערות אפשר להפנות למייל lezavotlaze@gmail.com

^א היכן שנזכר הריצ"ח הכוונה להרה"ג רבי יוסף צבי חשין שליט"א. (הריצ"ח כה 23) פירוש שהוא ביאור שאמר בתורה כה בדקה 23. (הריצ"ח במדבר תשנ"ד) הפירוש שהוא ביאור שאמר בשיעור על הזוהר פיקודי שנאמר בשנת תשנ"ד פ' במדבר. הרבה יסודות וביאורים ששמעתי ממנו הבאתי ולא כולם ציינתי מחשש שלא לזה היתה כוונתו ובחלקם ציינתי שדברי הם עפ"י מה ששמעתי ממנו דאוי לי אם אומר ואוי לי אם לא אומר, והוא רחום יכפר עוון. ^ב עיין חיי מוהר"ן אות שפט שכל תורה של רבינו אע"פ שהיא חדרים חדרים היא קשר אחד הדוק, ועיין תורה סה שהתפלה של רבינו היא אחד ממש ובסופה עדין אחוז בתחילתה וכן מסתבר שמי שאמר על עצמו שזכה ליחידה דיחידה אצלו התורה והתפלה הן כל אחת ושתייהן יחד אחדות פשוטה.

הודעה

כל הביאורים הם בדרך אפשר והצעה בלבד,

כי מי יודע עומק כוונתו ובפרט אנו והלוואי שגם במה שכיוון למדרגתי לא שבשתי, ורק כיון שציוה לעיין ולחדש בתורתו אנו מקיימין דבריו על פי שכל הפשוט שלנו וכדברי מוהרנ"ת הנוקבים שכל מה שמוקבל מרבו צריך לידע שצדדן אינו יודע כלל, כי כפלים לתושיה, כי מאד עמקו מחשבותיו, כי דבריו הם כמעין הנובע והם פחינת מים עמקים עצה בלב איש. וצריכין בכל פעם לעיין היטב בדבריו הקדושים ולחזור ולשאב מהם עצות נפלאות באופן שיוכל להציל את עצמו משטף מים רבים של זה העולם. וכל מה שידע ויצא מדבריו צריך לידע ולהבין ולהאמין שצדדן אינו יודע כלל עד היכן מגיעים עמקות דבריו העמקים מני ים וכו'. רק במה שהרשה יכול להתבונן מהם עצות לעבודתו ויתברך בפי מדרגתו, אבל עצם תורתו ואפילו שיחותיו הקדושות אי אפשר להשיג בשום אופן וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, ה'רבה למדתי מרבותי ולא חסרתי מהם אלא וכו'. עכ"ל

ועיקר כוונת החיבור הזה הוא לבאר הפשט באופן שכל אחד יוכל ללמוד ולעורר קושיות ללימוד בעיון ולפתוח את המראה מקומות להקל על הלומד בעיון. ולרגע לא שכחתי את אנ"ש החריפים שאם יעינו בזה מסתמא יהיו להם הרבה הערות, והרבה חדושים שעמלתי שעות רבות להבין ולחדש מסתמא אצלם הוא דבר פשוט שמיד עלו עליו. כל מעלתי עליהם היא רק הסבלנות לעמוד ולטרוח הרבה שעות עמ"נ להגיש כשלחן ערוך את הדברים להקל על הרוצה ללמוד בעיון, כיון שלא מצאתי אחר שעשה זאת.

התנצלות

אמנם מעט בברסלב העיון לפרסם חידושיהם חלקם כדי לא להיקרא בעל המחבר וכיו"ב תארי כבוד

וחלקם כנראה מחשש שלא יצאו חובת הוהרת רבינו בתורה כא אות ח' שאין לדרוש לרבים אלא דברים המבוררים לו כאחותו שאסורה לו כמבואר בשבת קמה, ואע"פ שהוזהר בתורה סא' (סוף אות ה') שכ"א חייב להאמין בחשיבות חדושו, מסתמא כוונתו להאמין אבל לא לדרוש ולפרסם.

אבל כיון שאמר אני חדש מלא ישן ולא ידוע שבוה דווקא יצא לחדש ולחלוק על מפרשים רבים שהאריכו בחיוב כתיבת חידושים עיין **מוהרש"א** ב"ב י' שעל זה אחו"ל פסחים נ. אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו ובספר **חסידיים** אות תקל מי שגילה לו הקב"ה דבר, ואינו כותבה ויכול לכתוב, הרי גזול מי שגילה לו, כי לא גלה לו אלא לכתוב, דכתיב (תהלים כה יד) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם, וכתיב (משלי ה טו) יפוצו מעינותיך חוצה, וזה שכתוב (קהלת יב יד) יביא במשפט על כל נעלם, שגורם שנעלם, אם טוב שגילה לו אם רע, שאינה כותבה: ובביאור **ברית עולם להחיד"א** שם. הוסיף בשם ספר **לב אריה** שכתב בהקדמתו משם רז"ל שבזמן שביית המקדש קיים כשאדם מקריב קרבן מתכפר לו וכשאדם כותב בספר מה שלומד איזה חידוש הכתיבה זו עולה לו במקום קרבן. ובוה פי' הרב הג"ל את הכתוב וזה ומנחה לא חפצת וכו' עולה וחטאה לא שאלת לא אמרת הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי שיעלה במקום קרבן. עוד עי"ש בשם ספר **רבינו אפרים** על התורה כתב יד פרשת כי תשא שכתב בשם **רבי אליעזר מגרמזיא** ז"ל שכל מי שמגלין לו רוי תורה מן השמים ואינו כותב עתיד ליתן את הדין עכ"ל. ועיין **שפתי כהן** למוה"ר מרדכי הכהן מגורי הארז"ל בהקדמת ספרו בוה"ל 'ציתנה רשות למי שחננו ה' קצת דעה וחכמה ובינה לבאר ולפרש מה שקבלה נשמתו בסיני ואם לא יכתבם נראה לי שהוא נענש כמו הנביא שהוא כובש נבואתו שחייב מיתה. ועיין בספר **מחשבות חרוץ** לר' **צדוק הכהן** אות טו שכתב שיש גם חיוב לפרסם כי שמא יש בדבריו איזה חידוש השייך לחלקו ולא נגלה לשום אדם והוא לכך נוצר לגלותו בעולם, ואם לא, ח"ו יצטרך להתגלגל. עוד עיין בספר **קהילות יעקב** ז"ע שכתב בהקדמת ספרו בשם ספר תורת גיטין מאמר הקדמון שדבר טוב אחד בספר מציל על הספר כולו. עכ"ל. לכן אולי ע"י הודעה והתנצלות הג"ל אפשר כן לפרסם איזה חידושים גם לפחותים כמונו, ואנו תקווה שעכ"פ דבר טוב אחד יש גם בחיבור זה ויציל על הספר כולו.

ואע"פ שהרמב"ם מוהיר באגרות קדש מאמר קדוש ה' שלפני שדורש לרבים יחזור ד"פ אבל מה שכותב צריך לחזור אלף פעמים, מסתמא הכוונה להוראה למעשה ואע"פ שבדברי רבינו יש הוראה בקיום עצותיו ועיני השקפה למעשה, מסתמא בדרך לימוד מותר דאל"כ לא שבקת חי. ומסתמא גם הוהרת רבינו הג"ל אפשר לפרש כך.

עכ"פ אם טעינו והוהרתם היא בכל ענין, אולי ראוי לכנות את הביאור חברותא, כי חברותא דרכו לומר גם את ספקותיו ולא רק דברים המבוררים כאחותו שאסורה.

עוד עניין חתימת שם המחבר היא סוגיא בפ"ע עיין **ספר חסידיים** שסו שחכמים ראשונים נמנעו כדי שלא להנות מהתורה ועיין שם סימן ח' שרשב"ג מי' הרוגי מלכות תלה בזה סיבת הריגתו עוד עי"ש סימן פד שמנכין לו מזכיותיו, אמנם יש מקשים א"כ מאי משמאלה עושר וכבוד. מאידך רובא דעלמא נהגו כן לציון שמם וג"ל הטעם או שצויין ע"י תלמידיהם או שכל היחס לפירוש הוא כפי גדולת המחבר בחכמה ויר"ש לכן חששו שאם לא יציינו שמם לא ינהגו כבוד ראש בדבריהם.

לעורר על חשיבות העיון בתורה של רבינו

עיין **חיי מוהר"ן** סימן שמו שאמר שטוב לקבוע לעצמו שני שעורים ללמוד ספריו הקדושים, שעור אחד פשוט ללמוד במהירות הרבה מאד כדי שיהיה שגור בעל-פה, ושעור אחד ללמוד בעיון גדול. כי יש עמקות גדול ונפלא בספריו. ועין במקום אחר מזה מענין עצם העמקות הגדול שיש בתורתו הקדושה והנוהגה מאד עד אין סוף ואין תכלית:

ועיין **תורה קה תנינא** שהעיון בתורתו מסוגל לבטל הרדורים רעים כי הם באים מהמדמה ועיין ככבי אור (חכמה ובינה אות לו) לבאר דברי רבינו בסוף תורה כה שצריך לקרא שם חדש ליצו"ר דהיינו מדמה. הטעם כי המדמה הוא מדרגה שמינית ביצו"ר שנחתדהש כנגד התורה של רבינו ולפ"ו דווקא תורת רבינו מסוגל ביותר להכניע ולתקן את המדמה.

ועיין **חי"מ סימן תקכא** – שרבינו אמר כבר נתתי לכם כח המדמה כשר וטוב וכו'.

ועיין **ביאור הלקוטים** (תורה נד אות ד) – שהכוונה בעיקר לתורה נד שבה המשיך לאנשיו ובעיקר למוהרנ"ת מדמה זך וברור. ועי"ש אות ו' שכל אחד כפי התכללותו בו ובתורתו כן וכוה. (וכיצד ההתכללות בתורתו עיין בסוף תורה פו תנינא מש"כ רבינו דהיינו לעיין באותו מאמר ולזכות להבין בו ולעשות עמו איזה עבודה עי"ש)

ועיין **תורה ח' תנינא אות ו'** שעיקר האמונה תלויה בברור המדמה ועי"ש אות ח' שע"כ צריך מאד לחפש ולבקש מאד צדיק כזה שיכול להמשיך מדמה מבורר לאנשיו.

עוד עיין **תורה עב תנינא** שע"י הסתכלות בצדיק והצדיק בו וזכין להתנוצצות המוחין ולשפלות (שרק היא תקום בתחית המתים) ולגדולה כפי מדרגת מוחו. ועיין בפל"ח שם אות ב' וד' עפ"י לק"ה תפלין ו' כו שגם ע"י לימוד ספרו מתקיים כל זה עפ"י המבואר בתורה קצב שפניו ושכלו של הצדיק נמצא בספרו.

ועיין **ככבי אור** (שיחות וספורים אות מג) דובא בחכמה ותבונה (סימן ב' אות טו) – שרבינו שאל את רבי אהרן תלמידו שהיה הרב של ברסלב למה לא תקח את ספרי ותעניין בו היטב עד שיעלה על דעתך איזה קשיא ואח"כ תוסיף ותעניין בו עד שתבין ותדע את התירוץ שע"י.

ידועים דברי רבינו שכינה בשם אפיקורס את אותם שאמרו שתורתו גבוהה מדאי. ונראה פשוט כוונתו בזה שאין אחד שלא יכול למצא תועלת בספרו. וא"א לומר שהכוונה שכל אחד יש כמה תורות שמתאימות לו שהרי לא אמר זאת על ספרו אלא על תורתיו קודם שנעשו לספר א"כ בכל תורה בלקוטי מוהר"ן יכול כל אחד בכל מדרגת הבנה למצא איזה תועלת נצחית ואמנם לכאורה צריך לומר זאת גם על כל חלק מתורה אבל בזה צ"ע. עכ"פ לפ"ו צריך זהירות גדולה וכל אחד לבחון עצמו אולי ח"ו הוא מאותם אלה שמכונים בפי רבינו אפיקורס. מה שנקט לשון אפיקורס דהיינו כופר במציאות הנבואה ובנבואת משה (רמב"ם תשובה ג' ח'). נראה כוונתו כיון שאמר בתורה מו תנינא שאסור לומר תורה אלא אם יכול לומר באופן שכל אחד ישמע רק מה שצריך לו ולא יותר. נמצא שמי שסובר שרבינו אומר תורה גבוהה הוא מיטל פגם בצדיק.

ואם תקשה שרבי אברהם בן נחמן וצ"ל שהיה גאון ועמקן עצום אמר בככבי אור (ששון ושמוח יז) הלואי שאבין ואדע עכ"פ עשרת אלפים שנה לאחר התחיה דבור אחד מדבריו הנוראים כפי שידע אותו אדמו"ר ז"ל עוד בזה העולם. וא"כ מה הטענה על אזובי הקיר כמונו. אבל אדרבה משם ראייה כי המשך דבריו שם שעל כל זה רבנו בעצמו הוזהר לכמה וכמה שישתדלו לחדש בתורתו כמבואר בתורה קה תנינא שאפילו אם לא יכוון לכוונתו זה טוב, ומוכן מזה שהיו לו כמה כוונות בדבריו הנוראים שגם אנו נוכל לידע ולהבין בהם קצת וכו' עי"ש.

מי שיש לו קצת הרגשה בליקוטי מוהר"ן רואה בחוש שהספר לא נכתב לגאונים, ולא ליודעי קבלה, ולא ליודעי כל התורה כולה, אלא לכל אדם כפשוטו ממש ורואים בחוש שאדם פשוט יכול להתעורר מהספר של רבינו יותר מגאונים גדולים. ויש גאונים גדולים ואפילו כאלה שכותבים פירושים על הספר אעפ"כ רואים בחוש שאין להם את ההרגשה והמסר של רבינו שמקבל חסיד פשוט של רבינו, כי הספר הזה צריך רק ביטול לרבינו זה הכל, וכמוכן כשיש ביטול אזי ככל שהוא בעל כשרון ויותר בקי בספרים גם מוצא בו יותר טעם ועומק.



חברותא
ללימוד עיון
בספה"ק
ליקוטי מוהר"ן
תנינא
דף לה.

תורה עד

ליקוטי

ישראל עוסקין אז באמירת תהלים, כי אמירת תהלים מסוגל לתשובה כנ"ל. וע"כ הוא דבר גדול מאד לעסוק תמיד באמירת תהלים [[]^{א]}. כי תהלים הוא התעוררות גדול מאד מאד להש"י, אשרי שיאחו בו :

עד [ע] **אחר** פורים קורין פרשת פרה [פ], שהוא' הכנה לפסח. כי פ' פרה קורין כדי שיהיו נזהרין ליטהר מטומאות מת [פ] כדי שיהיו מהורין לעשות הפסח [פ]. ובתחילה הוא בחי' **פּוֹרֵר** [פ], כי **פורים** ע"ש **הפ"ר** [י], ואח"כ נעשה **פּר"ה** [א], כי גם פורים הוא בוודאי הילוך ודרך לפסח [ע]. וזהו בחי' (שיר השירים ה) **שפתותי שושנים נוטפות מור עובר**. **שפתותיו** זה בחי' פסח, פה סה י"כמוכא [ע]. **שושנה** היא אסתר וכמוכא בזה"ק [ע] ובכחאריז"ל [ע], ושושנה גימ' אסתר [ע]. **נוטפות מור עובר** זה בחי' מרדכי, מר דרור [ע] (הולין קלט ע"ב) לשון חירות [ע], בחי' חירות של פסח [ע]. וע"כ צירוף של פורים מרומז בפסח, בפסוק (שמות כג) **שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתוך למועד חדש האביב כי בו יבצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם**. **למוצרים** ולא יראו **פני** ריקם **ר"ת פורים**. כי פורים הוא דרך לפסח, שיהיו יכולים להיות נזהרין מחמין. ^{[א] (ופסק באמצע הענין ולא גילה יותר) :}

כי בתחילה היו כל ההתחלות מפסח, וע"כ כל המצות הם זכר ליציאת מצרים [ע]. ועכשיו [ע], (ולא סיים):

עה [ע] **הסתכלות** פני הצדיקים לכד הוא ג"כ דבר גדול מאד [ע]. כי ארו"ל שהת"ח הוא גדול מן התורה, כשארו"ל (מכות דב ע"ב) ”כמה מפשאי שאר אינשי דקיימו מקמי ס"ת ולא קיימו מקמי גברא רבא, נמצא שהת"ח הוא יותר מן התורה. ואצל התורה מצינו שארו"ל (בפתיחתא לאיכה רבה [ע]) כי המאור שבה מהזיר"ה למוטב, מכ"ש אור הצדיק שההסתכלות בו לכד הוא מועיל לקדושה מאד. בוודאי כשזוכין לדבר עמו טוב יותר. אך גם ההסתכלות לכד הוא ג"כ דבר גדול :

עו [ע] **ישראל** הם נעשים אדונים לבעליהם כמשארו"ל (פנהדרין קד) כל מקום שהם הולכים נעשים שרים לאדוניהם. כי בכל מקום שהם באין בגלות, בתחילה הם כבושים בגולה, אבל אח"כ הם נעשים אדונים לבעליהם. כי אח"כ הם כובשים את המקום ההוא שהם באים בגולה' שם [א], כי ישראל הם מרימין ומעלין כל המקומות השפלים והנפולים, כשארו"ל (מגילה ו) עתידין בתי תרטיאות וקרקסיות שילמודו"ל בהן תורה ברכים, שנאמר ”וְזָכַרְתִּי (ט) וּנְשָׂאָר גַּם הוּא לְאַלְקִינוּ וכו' ע"ש [ע], כי ישראל מעלין ומנשאין כל המקומות הנפולים. וע"כ נקראין ישראל בגלות **בני הגולה** [ע]. כי אע"פ שאח"כ הם נעשים אדונים, ומקימין ומנשאין ומעלין הכל, אעפ"כ בתחילה הם בגלות, כי אעפ"כ הם נע וגד בגלות, אבל אח"כ הם מעלין ומנשאין הכל כנ"ל. וע"כ נקראין **בני הגולה**, כי זה אותיות **גולה** ר"ת **ונשאר גַּם הוּא' לְאַלְקִינוּ**. כי אח"כ הם מעלין ומנשאין הכל בבחי' **ונשאר גַּם הוּא לְאַלְקִינוּ**, כשארו"ל

עד עה עז

עתידינ'ל בתי תרטיאות וקרסיותא וכו' כנ"ל :

עז [ע] **דע** שכ"א מישראל אפי' צדיק גדול. צריך שיהיה לו איזה

צער בכל יום. וגם מי שדעתו יותר גדולה, צערו גדול ביותר, בבחי' (קהלת א) **יוסף דעת יוסף מכאוב**. וההמתקה היא' ע"י אכילה בקדושה וביראת שמים. היינו שע"י אכילה בקדושה עי"ז נעשה המתקה שלא יתגבר הצער ביותר ח"ו. וגם שלא יהיה נשתלשל מן הצער ח"ו השתלשלות אל הס"א שהוא דין קשה ח"ו. ועי"ז היינו ע"י אכילה בקדושה שעי"ז נעשה ההמתקה כנ"ל עי"ז נעשה הפה בבחי' קומת אדם, בבחי' [א] **מי שם פה לאדם**, היינו שעושה ומשים הפה לבחי' קומת אדם. כי מי שאין אכילתו בקדושה ח"ו, אזי פיו הוא בחי' בעל חי ממש. אבל כשאוכל בקדושה אזי משים את הפה לאדם שנעשה מהפה בחי' קומת אדם כנ"ל. כי עיקר היראה היא באה לאדם בשעת אכילה דייקא בבחי' [ע] **לעת האכל גשי חלום**. ^{[א] (כאשר דברנו מזה במ"א [ע]) אין חלום אלא מלכות (זבחים קב) שהיא בחי' יראה כ"ש (אבות פ"ג) אלמלא מוראה של מלכות. נמצא שבשעת אכילה אזי באה היראה להאדם, ^{[א] (וכמבואר במאמר ויהי מקץ כי מרחמם ינהגם [ע]. שעיקר האכילה והפרנסה נמשכת מבחי' מלכות שהיא בחי' יראה ע"ש היטב.)} וע"כ כשאוכל בקדושה וממשיך על עצמו היראה הבאה לו בשעת אכילה, דהיינו שאוכל עם יראת שמים בקדושה ובטהרה כראוי. אזי הוא מכנים את בחי' המלכות שהיא בחי' היראה כנ"ל לתוך הפה ואזי נעשה מהפה בחי' קומת אדם בבחי' **מי שם פה לאדם** כנ"ל. כי כשאינו אוכל בקדושה וביראת שמים אזי היראה הבאה בשעת אכילה כנ"ל היא עומדת מרחוק ואינה נכנסת בו. אבל כשאוכל בקדושה וביראה דהיינו שממשיך על עצמו היראה קדושה הנ"ל אזי נכנס בחי' היראה מלכות בפיו ונעשה מהפה בחי' קומת אדם כנ"ל. ובשכר זה שאוכל בקדושה וביראת שמים ועושה מהפה קומת אדם, עי"ז זוכה לעליה יותר גדולה שנתעלה בחי' קומת אדם הנ"ל ונעשה בחי' אדם העליון בבחי' (יחזקאל א) **ועל כהכבא דמות במראה אדם עליו מלמעלה** [ע]. שזה בחי' אדם העליון, בחי' שכינה מדברת מתוך גרונו [ע]. בחי' **אד' שפתי תפתח** [ע], שבפתיחת פיו הוא בחי' אד', בחי' שכינה מדברת מתוך גרונו. היינו כי כשעושה מהפה בחי' קומת אדם, אזי הוא בגדר מדבר, כי גדר האדם הוא הדיבור. אבל אח"כ זוכה שנתעלה הפה בבחי' אדם העליון, היינו בחי' שכינה מדברת מתוך גרונו בחי' **אד' שפתי תפתח** כנ"ל : **ולמה** שנמתק הצער ע"י אכילה בקדושה, כי דע כי זאת ההשתלשלות שנשתלשל ובא צער ויותר גדול למי שהוא בר דעת בבחי' **יוסף דעת יוסף מכאוב** כנ"ל. ולכאורה קשה מפני מה יהיה כך, שמי שמוסיף דעת יוסף צער ח"ו [א]. אך דע כי זה בחי' מעברתא של תפילין. **כי ראשית הכמה יראת ה'** (תהלים קיא), ואם אין יראה אין הכמה (אבות פ"ג)}

תורה אור

אסתר ט (כו) על פן קראא לַיָּמִים הָאֵלֶּה פּוּרִים עַל שֵׁם הַפּוּר עַל פֶּן עַל קֵל דְּבָרֵי הָאֲהָרָת הַזֹּאת וְהָאֵל וְהָאֵל כָּכָה וְהָאֵל הַיָּעֵ אֵלֵיהֶם:

שיר השירים ה (יג) לָחֹץ כְּצִוְנָה הַבֶּשֶׂם מִגְדָּלוֹת קְרָקִיִּים שְׂתוּמִּיִּים שְׁשֻׁנִּים נִטְפֹּת מִזֶּרַע עֵבֶר:

שמות כי תשא ל (כג) וְאָתָּה קֹחַ לָךְ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מִן דְּרוֹר חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְקֶזְאֵן בָּשָׂם תַּחְצִיתוּ חֲמִשִּׁים וּמֵאֹתָיִם וְקִנְה בָשָׂם חֲמִשִּׁים וּמֵאֹתָיִם:

שמות כג (טו) אֵת הַגַּג הַמִּצֹּת תִּשְׁמֹר שְׁבַע יָמִים תֹּאכַל מִצֹּת כְּאֲשֶׁר צִוִּיתָךְ לַמִּזְדֶּה חֲדָשׁ הָאָבִיב כִּי בֹ יֵצֵאת מִמִּצְרָיִם וְלֹא יָרְאוּ פָנֶי יְרִיקָם:

תורה עז

זכריה ט (ו) וְהִסְתַּרְתִּי דְּקִיּוֹ מִפְּנֵי וְשִׁקְצִי מִבֵּין שְׂנֵי וְנִשְׂאָר גַּם הוּא אֶלֶּהֵינוּ וְהָיָה כְּאֵלֶּךְ בִּיהוּדָה וְעִקְרִין מִיְבוּסִי:

תורה עז

קהל א (יח) כִּי בִרְבַּ חֲכָמָךְ רַב כֶּסֶף וְיוֹסֵף דַּעַת יוֹסֵף מְכַאֲבִי:

שמות ד (יא) וַיֹּאמֶר יִקְחֵן אֱלֹוִי מִי שֵׁם פֶּה לְאֹדָם אוֹ מִי יָשׁוּם אֶלֶם אוֹ חֶרֶשׁ אוֹ פִּקֵּחַ אוֹ עֵצֶר הָלֹא אֲנֹכִי יִקְוֶה:

רות ב (יד) וַיֹּאמֶר לָהּ בַעַז לַעַת הָאֵלֶּה גִּשִׁי הָלֶם וְאָכַלְתְּ מִן הַלֶּחֶם וְשָׁבַלְתְּ מִתַּחַּ הַמִּזְיָן וְתִשָּׂב מִצַּד הַקּוֹרֵצִים וַיִּצְבֹּק לָהּ קָלִי וְהָאֵכָל וְתִשָּׁבַע וְתִתֵּן:

יחזקאל א (כו) וּמִמַּעַל לְרִקְיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשְׁךָ כְּמִרְאָה אָבֵן סְפִיר דְּמוּת סָפָא וְעַל דְּמוּת הַסָּפָא דְּמוּת כְּמִרְאָה אָדָם עֲלֵיו מִלִּקְעֵלָה: תְּהִלִּים נא (יז) אֲדֹנָי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ: תְּהִלִּים קיא (י) רֹאשִׁית חֲכָמָה יִדְּעָת וַיְוֹדֶה שֶׁכֶּל טוֹב לִכְלֵל עֲשִׂימָה תְּהִלָּתוֹ עֲשֵׂת לַעֲדִי:

^[1] בתקפא – (דברי ט) ובחזל ותחלו חוקן

^[2] בגמרא תנ"ל שלמה זאת מהיטש הפסוק

^[3] בדפדפי- הגולה, בתקפא לא ברור ונראה- הגילה, בתחלה הגולה,

^[4] בתחלה- הגילה, ומתחצו- הגולה.

^[5] נזכר ר"פ בספר עזרא פ"א א פ"ו ט ב. פ"ח לה. פ"י טו.

^[6] תחלה- דוא

^[7] בתקפא- תחיוין

^[8] לא ידוע מתי הוכיח נאטרה תורה זו ועיין לק"ה ראשית הגז ג'

^[9] יח שהיא ישיבת תלורה ו' תניגא תנ"ל

^[10] ג' בדפדפי- ותחלה- דוא, ומתחלה- הוא.

^[11] * שמואל ד' יא

^[12] * רות ב' ד'

^[13] * נמצא כבר בדפדפי'

^[14] * לעיל תורה ז' תניגא אות יוד. [ועיין לק"ה בביעת הפת ה'

^[15] ב' משמע שהיא באה קודם האכילה בשעת ברכת המוציא]

^[16] (נמצא כבר בדפדפי'

^[17] * תורה ז' תניגא אות א' [יך. יוד. טור ב]

^[18] * תחצו- ועל דמותה) ודמותה) דמות במראה - (כאשון הפסוק) ובדפדפי'

^[19] תחלה וטעם ותחשכ- ועל הכסא דמות במראה. בלתי"ת תחלה- תחלה- ועל דמותה)

^[20] **ענין חומר פנחס רח.**
^[21] * לשון זה נזכר באחרונים ומקורו בזהר רע"ב פנחס דף ריט.

^[22] ודף רלב סע"א ושביעיתה מדבר על פסוטי גם ע"ש דף שו סע"ב.

^[23] * תהלים נא ז'

^[24] * שהרי נתבאר לעיל תורה סה אות ג' ובריש תורה רב שהסוירים

^[25] והצער רק מחסורין הדעת.

^[1] פר נעשה פרה – פעה" שער עמידה פ"א. ושם שער השופר פ"א. שער הכוונות עמידה דרוש ה' ושם ר"ה דרוש ו': קהלת יעקב ערך אדרי"א אות ב' ושם ערך אפר פרה. ועי"ש ערך ארץ– מנצנץ' גיטטריא פ"ר וס' ה' וס' ה' אותיות גיטטריא פרה. ושם ערך פרה. ובספר הלקוטים להאריז"ל פרשת חקת פרק יט. ושער המצות ריש פרשת חקת. ע"ה שער ט' ספ"ו. ועיין לק"ה שחיטה

^[2] הלכה ה' אות יח מה שייכות פיר לפרה.

^[3] * עיין פ"ח' בשם חסד לאברהם מעין ב' נדר גז' – ל' יום לפני פסח מתחיל הקה"ל להוציא נפשות ישראל מדיכילות השומא. וכן נכני כשכך מלמל ד' אות ח-ו. ועיין ש"ע א"ח תכס א בנ"ב בשם ח"י להתחיל בפורים עצמו למעול הלכות פסח. ועיין רמז בנג"

^[4] בגילה דף ו': ד"ה אף כאן אדר הסתין לניסין.

^[5] * נוסף בתקפא

^[6] * פרי עץ חיים הג המצות פ"ו (ו"ה מידה) וסוף פ"ד וספירת

^[7] העומר סוף פ"ג ובשער הכוונות דרושי הפסח פרקים ג' ד' ה' א'

^[8] יב'

^[9] * ותלבש אסתר מלכות עיין וזהר ח"ג דף רעו. ושושנה בחי' כנסת ישראל שם דף רלג ובח"א דף א' ובס"י בחי' מלכות

^[10] כידוע.

^[11] * שער סאמרי רשב"י זה וזה בראשית א. וקהלת יעקב ערך אסתר

^[12] * קהלת יעקב ערך אסתר, וערך כהשים, וערך פתח עינים, וערך שושנה. ושער הכוונות פורים דרוש א'

^[13] * הלכות כ. כג. ובחולין דף קלט: מרדכי מן התורה מנין דתניב

^[14] מר דרור והתרגום מירא דכ"א. ובסליחות לתענית אסתר כבימי

^[15] מר דודס.

^[16] * דור לשון חירות דתניב וקראת דרור וקרא כה י' ועיין

^[17] רמב"ן שו"ת ל כג שש"כ שם בשם הרד"ק

^[18] * פסחים קק: קט: קיז:

^[1] * תראה דכל שכל בימי ספירת העומר כמבואר כאן. ועיין שיש"ק

^[2] ח"א סימן תקלח שמהדרין היה לו שיעור קבוצ בכל יום תמיד לאמירת תהלים ואתו היה בשבוע.

^[3] תורה זו נאמרה בברסלב במראה אחרי פורים שנת תקע וי"ה

^[4] אדר ב' קרא פרשת פרה ולפי כן בבי"א אדר א' גילה בפרוש

^[5] העשרה מומרים של תקון הכללי ובכ"ה אדר ב' סיפר את

^[6] המעשה מז' העשירי. (ושיחות הר"ן קטס) ועיין שיש"ק ח"א ק"ס

^[7] שנאמרו שמו"ל לאמירת תורה זו. עוד עיין חיי מהר"ן סימן צ'

^[8] * במדבר יט. א' – כב. ש"ע א"ח תרפ"ט סעיף ג'

^[9] * גם בדפדפי- ותחלה- שוהא. בתחיל נראה שוה"א (לא ברור) ומתחצו

^[10] שוה"א

^[11] * ועיין פסוק נזכר עילוף אלזי פסות העולמא כעולמא מות

^[12] * פרי"ה על המשנה בבבלי נט סוף ע"א

^[13] * פרי"ה אותיות פ"ר (והדיוני פ"ר גבורות) – עיין משנת חסידים

^[14] * סבסכ אדר פ"ל אות ח' וי"ש' גם פ"ד אות ב'

^[15] * גם בדפדפי- הפיר', ובכל התעקוים – הפך, וצ"ע אולי הבינו כ'

^[16] * מתחצין לאסתר ש' שצ"יו הששנישנער רב אבל אי"כ נמה לא תיטקו הפור

^[17] כמ"ש בפסוק ועוד הרי צ"ן גם לכתבי האריז"ל שטס ידוע שפ"ר

^[18] מרדכי למספר פ"ד דיינס וזהו דמות השם פורים. ועוד למע לשנות ממה

^[19] * ציון זה נוסף בתחיל בפנים

^[20] * אסתר ו' עו' בכוונת **האריזל בטור הפיל פור ובטור**
^[21] **פרח אדומה** [ועיין פרי עץ חיים פורים פ"ו. – והפיל פור פ"י

^[22] שנעקץ ו' הרעין לוא"ל בתי' אותיות פ"ר ג'י' מנצנץ' ב' סוף לסבסב

^[23] * שבוטרו, והוא לא ידע כי ב' פנעטא קליג' יס במאט מימיני

^[24] * והשנאאל עילין ג"כ פור ע"כ קרא לייסם אלה פורים, כי

^[25] אותיות מ"ל שביניה השתתפה לוא' לתופר הקללה לברכה ע"י

^[26] אסתר. עוד עיין מהברת הקודש (לרבי נתן שפירא) שער פורים

^[27] (ר"ה מרוא"ל וזה"ה שורש נשמת הו"מ])

מאמר אחרי פורים קורין פ' פרה

מספח"ק ליקוטי מוהר"ן

פורים תשנ"ט
ר' עד יא טבת תשנ"ט ירושלים

זמן אמירת התורה

תורה זו נאמרה בצרסלב כנראה אחרי פורים שנת תקע (י"ח אלר ז' קראו פרשת פרה) ולפני כן כ"ז אלר א' גילה בפירוש העשרה מזמורים של תקון הכללי ובכ"ה אלר ז' סיפר את המעשה מז' בעטלערס. (שיחות הר"ן קמט) ועיין שיש"ק ח"א קס שנאמרו סמוך לאמירת תורה זו.

פתיחה

תורה זו נאמרה בשנת תקע בחודש אלר זמן קר לפני שעבר רבנו מצרסלב לאומן, ומהלשון שפתח בה, אחרי פורים קורין פרשת פרה, כנראה (עפ"י לוח שנה) שנאמר בי"ח אלר ז' שחל בשבת שקראו בה פרשת פרה, ובלייל שבת שאח"כ שחל כה אלר (ימי מוהרנ"ת ח"א אות מז) שקראו בו פרשת החודש (לוח שנה) התחיל לספר את המעשה מז' בטלרס, ואמר מה אחס יודעים איך לשמח מחוד מרה שחורה? (חי"מ סימן סג) וננה ונמר: אני אספר לכם איך פעם אחת היו שמחים והתחיל לספר המעשה וספר כל התחלת המעשה עד סוף המעשה של יום ראשון של הבעטליר שהיה עור. ובכ"ה אלר סיפר את היום השני (החמש) ובג' ניסן ליל שבת סיפר את יום ג' (כבד פה) ויום ד' (לוארו עקום) ובד' ניסן סיפר את היום החמישי (בעל חטוטרות) ו' ניסן סיפר את היום השישי (בלא ידים) ואת היום השביעי (בלא רגלים) לא סיפר (כמבואר בשיחות הר"ן סימן קמט) ובאותו הזמן גילה רבנו בפירוש את העשרה מזמורים של התיקון הכללי לרבי אהרן ורבי נפתלי והאריך בגדול מעלתם וזה היה בין כז אלר א' לכ"ה אלר ז' (שיחות הר"ן סימן קמא) ובמכתב של רבי נחמן מטולטשין כתב שהיה תיכף אחרי אמירת תורה עד תנינא ולפ"ז גילה אותם בין י"ח אלר ז' לכ"ה אלר ז' שבו של פרשת שמיי, כשמוהרנ"ת היה בביתו בנעמירוב.

לשון רבנו בסוף התורה בתחילה היו כל ההתחלות מפסח ועכשיו ולא סיים ובלק"ה כתב מוהרנ"ת הבנתי שעכשיו כל ההתחלות מפורים. אבל בנתיב לדיק כתב שמע ממוהרנ"ת ש"עכשיו" כל ההתחלות מרבינו. ובמכתב מרבי נחמן מטולטשין לאנ"ש מספר שהבין מהתנועות ידים והרמיזות של מוהרנ"ת כיצד אמר רבינו את ה"עכשיו" באידיש "און היינט" ובהמשכה קדושה אמר "און היינט" כמה רגעים ושתק שתיקה גדולה, שהתכווין לכלול בזה הרבה יותר מהפסח הפשוט של פורים והבין שגם כל הנאמר באותו זמן כלול ב"עכשיו" וזה לשונו שם במכתב מה שהבין: און היינט לריכין לגלות המזמורים בפירוש ובהבטחה^א הנ"ל "און היינט" לריכין לספר המעשה הנ"ל ולסיים און איך הייל זיאל, און היינט לריכין לנסוע לאומאן ולנטוע מקום קדשן לדורות עולם באומאן.

ובאמת^ב און היינט עם האותיות הוא גמט' נחמן עם הכולל – 149.

רבנו מתחיל אחרי פורים קורין פרשת פרה שהיא להזהיר ולהזכיר שאריך להתטהר מטומאת מת לפני אכילת הפסח, שעל כן גזרו גם על שעת עשייתו, שכיון שהוא קדשים קלים חסור לאכלס בטומאה, ושאל ישכח לטבול. ומגלה רבנו שגם הפרה אדומה שעל ידה נטהרים, יש לה הכנה ע"י פורים, כי מפור נעשית פרה, כי פורים ע"י תענית אסתר וכל מלוות היום, ממתיקים את הפ"ר דינים (בבחי' מחית עמלק ברוחניות) ומתגלה סוד הפו"ר הוא הגורל הקדוש (פור גמט' ז"פ מילוי קמג של שם אהי-ה שבצינה), ועי"ז נעשית פרה לטהר מטומאת מת (וברוחניות בעיקר מטומאת התאוה הידועה), אע"פ שהפרה אדומה היא דין מטהרת ע"י שכבר נמתק קצת ע"י הפור של פורים כמבואר בכוונות פורים.

נמאך כיון שהפרה נעשית מהפור של פורים (אחי"ל) הרי שפורים הוא הכנה לפסח^א. וקצת ז"ע שמגלה עתה דבר שהתחדש לפני יותר מאלפים שנה בסוף גלות שבועים שנה שלפני בנין בית שני. ועוד שבכוונות האריז"ל כבר מבואר העניין שמפור נעשית פרה,

^א הכוונה להבטחה שהבטיח רבנו (שיחות הר"ן קמא) שהתיקון כללי הוא תיקון גמור מועיל מאד לקרי ואמר שגם פי ופלאו ימיו, אזי אחר הסתלקותו מי שיבוא על קברו ויאמר שם אלו העשרה קפיטל תהלים הנ"ל ויתן פרוטה לצדקה, אפלו אם גדלו ועצמו עיונותיו וחטאיו מאד מאד חס ושלום, אזי אקאמין ואשתדל לארץ ולרחב להושיעו ולתקנו וכדא ואני חוק מאד בכל הדברים שלי, אף בזה אני חוק ביותר שאלו העשרה קפיטל מועילים מאד מאד. ובחי' מוהר"ן רבה מבוא שהוסיף – "ואמר שבהפאות יוציא אותו מהגיהנם ואפילו יהיה האדם איך שיהיה"

^ב שמעתי מהרב מאיר רביבו

^ג בהקדמה לתורה ב' תנינא בארנו (עפ"י הריצ"ח) סוד הנצח והוד שפועלים תמיד ביחד ונתבאר שהנצחון ע"י הנצח שמביא את המנוצח להודות, נמצא לפ"ז שפורים שהוא נצח מחית עמלק (ע"י זרע בנימין בן רחל) הוא הכנה לחנוכה שהם ימי הודאה (השייך לזרע יהודה בן לאה) וכיון שחנוכה הוא גמר הנצחון של פורים א"כ לכאורה חנוכה הוא ההכנה לפסח.

ואולי מחדש כאן קצת יותר ביאור בעניין שגם האור של מרדכי והדורו שבו הוא הכנה לחירות של פסח וכו' אולי ר"ל שמעשה כריך לכוין לזה ולפני כן היה ממילא. כמו הרבה טעמי מצות שלא נודעו לראשונים ונתגלו ע"י יחיד הדורות לאחרונים, כי לראשונים אם היה מתגלה היה ביטול הבחירה ולאחרונים זו רק התעוררות.

אבל מרוח הדברים ודיוק המילים נראה שרצנו רומז כאן לעניין רחב הרבה יותר וכמו שאמר (שיחות הר"ן ר') כל התורה שלי היא הקדמות. וכן נראה שבמה שסיים דבריו כאן כי **בהתחלה היו כל ההתחלות מפסח ועכשיו. ולא סיים. נ"ל שעניין "כל ההתחלות" דייקא, זה עיקר הנושא בתורה זו.** וכדבריו כ"פ ועיין תורה רסא שאמר "זה כלל גדול בעבודת ה' שצריך ממש בכל יום להתחיל מחדש". ועיין שיש"ק ח"ד סימן ס' "ועכשיו" כל התחלות הן בכל רגע ורגע.

ונראה לי שרומז כאן שמתן תורה שבחג השבועות, הוא שכל שנה כריך לקבל את התורה מחדש ממש, ואע"פ שלא מזכיר את חג השבועות, אבל ידוע (ועיין לק"ה ר"ח ג' ג' סוד פסח הוא סוד התשובה) שפסח הוא הכנה לשבועות/א, דהיינו שאור מתן תורה חדשה יורד בכל שנה בשבועות, ומאיר תחילה בליל הסדר של פסח, ומסתלק חמישים יום כדי שנקין לו כלים במ"ט ימי הספירה, וביום החמישים הוא קבלת התורה החדשה לכל אחד לפי מדרגתו, וע"כ שבועות אין לו יום קבוע בשנה ללא חל ביום החמישים שאחרי פסח (וכשהיו מקדשים את החודש עפ"י ראייה ורק בגלות שיש לוח קבוע מראש תיקנו לו יום קבוע).

ועיקר הפסח הוא אכילת קרבן פסח שהוא קדשים קלים שצריך לאכלם בטהרה לכן תיקנו חז"ל קריאת פרשת פרה אחרי פורים להזכיר ולהזהיר להתטהר לפני פסח מטומאת מת, שהיא טהרה שגמשת לפחות שבוע שלם, (עיין רמב"ם ספר טהרה הלכות פרה אדומה פרק יא) דהיינו שקובע לו יום שנסמך מטומאת מת, וכריך לנסוע למקום שיש בו מי חטאת/י וכהן שזיה עליו, וביום השלישי ושביעי מזים על בשרו טפת מי חטאת של אפר פרה אדומה, וביום השביעי טובל ובהערב שמץ נטהר ומוחר חליה כל הפסח, בתנאי שכבר טובל לפני הקרבת הפסח.

נמצא שרוב השנה אנו עסוקים בהכנה למתן תורה מהתשובה של אלול עד שבועות בסיון/א. ואחרי מתן תורה עשו את העגל בחי' "לפני שבר גאון ולפני כשלוך גבה רוח" (משלי טז יח) שאחרי שזכינו להתחדשות המוחין בשבועות מגיע השבר של תמוז אב, ואז שוב מתחיל התשובה של אלול וחוזר חלילה.

ועיקר התשובה לריכה להיות, תיקון הברית והשמחה, שהם עיקר הטהרה לפסח ומתן תורה, וכדמשמע גם ממה שדייקא אז בסמוך גילה בפירוש את התיקון הכללי וסיפר כיצד שמחים במעשה מו' בטלרס/א, והתחיל מהעיון שהיה זקן ויניק וחי חיים ארוכים, ועיין תורה ס' שזקן ואריכות ימים בחי' אחת ואריכות ימים אין הכוונה מלד הזמן דפשיטא אם זכה לזקנה, ללא לאיכות הימים שע"י שהוא עיור מהבלי עוה"ז אזי כל יום אללו הוא מלא קדושה ויראת שמים ועי"ש שמרדכי הלידיק נקרא זקן בחי' עתיק יומין בחי' ספורי מעשיות משנים קדמוניות. נמצא שרמז לאור מרדכי המאיר בפורים שעל ידו זוכים להכנה רבה לפסח ומתן תורה, והתחיל מהאור של מרדכי והמשך בכל הז' בטלרס.

ואולי יש להעיר ממה שמבאר שם שעיקר השמחה היא מה שהמלך מוסר המלוכה לבנו בחייו, רמז רבנו למוהרנ"ת, ובאמת היה אז כשצעה חדשים לפני הסתלקותו, אולי רמז קצת לזה ששמח שיש לו את מוהרנ"ת שממשיך אותו ויכול בחייו למסור לו את המלוכה. שהיא דעתו הקדושה. שרק על ידה אפשר באמת שכל השנה תהיה הכנה לקבלת התורה וחוזר חלילה כל שנה כנ"ל.

עיין שיש"ק ח"א קעח (בשם נתיב צדיק קבו) – צריכים אנו להיות עוסקים כמו שפ"ש אדמו"ר מוהרנ"ת זצוק"ל שתיכף אחר חגגה היה עוסק בענין פרים, פי לפי דברי רבנו ז"ל עתה [בפורים] הוא התחלה מכל התחלות.

ולפי"ז אולי צריך לומר שבאמת מאז נס פורים נשאר תמיד ההתחלות מפורים, אלא שאת הפורים צריך להמשיך מראש השנה של רבינו דהיינו התיקון הכללי על ציונו הקדוש ורובי הבתים של הקבוץ הקדוש ברה"ה. אבל כל זה כדי לחזק את ההתחלה של פורים, ולא שראש השנה נהפך להתחלה, אלא כמבואר בכוונות שמר"ה עד שמיני עצרת הוא מהלך אחד, ובחנוכה התחדש עוד בחי' המתנה לתשובה של אלול כידוע מספרים שרק בזאת חנוכה מוסרים הרצים את הפתקים להוצאה לפועל. ופורים הוא התחלה חדשה של קבלת התורה. וזהו שאחרי חנוכה שנגמר מהלך אחד, מיד מתחיל התחלה חדשה מפורים.

^י עיין לק"ה ברכת הריח וברכת הודאה הלכה ד' אות כה – וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה ביום פורים מתחילין לשאל ולדרש בהלכות הפסח. כמבאר בשלחן ערוך לענין שואלין ודורשין בהלכות פסח שלשים יום וכו'. ומתחילין ביום הפורים בעצמו, פי על ידי פורים נקנסין לפסח בנ"ל. וכל עקר התכלית של פסח ויציאת מצרים הכל בשביל קבלת התורה.

^י ברמב"ם ספר טהרה הלכות פרה אדומה פרק ג' הלכה ד' שלצורך ישראל היה מוצנע האפר בהר המשחה וצ"ע אם רק שם היה וכל מי שצריך להתטהר מטומאת מת היה צריך לבוא לירושלים שבוע לפני ערב פסח כדי שיהיה טהור בזמן הקרבת הפסח. או שממש היו לוקחים לשאר מקומות ועב"פ אחר החרבן בודאי לקחו לערים אחרות.

^י וצ"ע איך טו בשבט וחנוכה נכנס למהלך הזה

^י סיפורי מעשיות – מעשה יג – אספר לכם איך היו שמחים: מעשה פעם אחת היה מלך, והיה לו בן יחיד. ורצה המלך למסר המלוכה לבנו בחייו. ועשה משתה גדול (שקורין באל). ובודאי בכל פעם שהמלך עושה באל הוא שמחה גדולה מאד, בפרט עתה, שמסר המלוכה לבנו בחייו, בודאי היה שמחה גדולה מאד. והיו שם כל השרי מלוכה, וכל הדוכסים והשרים, והיו שמחים מאד על המשחה. וגם המדינה היו נהנים מזה שמוסר המלוכה לבנו בחייו, כי הוא כבוד גדול למלך. והיה שם שמחה גדולה מאד. והיה שם כל מיני שמחה: קאפעלייש וקאמעדייש וכיוצא מזה, כל מיני שמחה, הכל היה שם על המשחה:

וכשנעשו שמחים מאד עמד המלך ואמר לבנו: היות שאני חווה בכוכבים, ואני רואה שאתה עתיד לירד מן המלוכה, בכך תראה שלא יהיה לך עצבות כשתרד מן המלוכה. רק תהיה בשמחה. וכשתהיה בשמחה גם אני אהיה בשמחה. גם כשיהיה לך עצבות, אף על פי כן אני אהיה בשמחה על שאין אתה מלך. כי אינך ראוי למלוכה, מאחר שאינך יכול להחזיק עצמך בשמחה כשאתה יורד מן המלוכה. אבל כשתהיה בשמחה אזי אהיה בשמחה יתרה מאד:

ליקוטי הלכות

אין הלכה בליקוטי הלכות שבנויה רק על תורה זו אבל היא נזכרת בכמה מקומות עניין כל ההתחלות מפורים נזכר בליקוטי הלכות או"ח ברכת הריח וברכת ההודאה הלכה ד' אות כה ואות כו עניין מפור נעשה פרה נזכר בהלכות נטילת ידים לסעודה ובציעת הפת הלכה ו אות ו ובהלכות שחיטה הלכה ה' אות יח ובהלכות העושה שליח לגבות חובו הלכה ג' אות כה

שיחות השייך לתורה זו

עכשו ההתחלה של הגאולה ותקון כל העולמות הוא מפורים, כמו שמוכן מרמזי דבוריו הקדושים של רבנו זכרנו-לברכה (בליקוטי מוהר"ן חלק ב', סימן ע"ד). בעת שאמר התורה על פסוק מ'מצרים ו'לא י'ראו פ'ני ר'י'קם, שהוא ראשי תבות פ'ו'ר'י'ם, שאמר אז, כי מתחלה היו כל ההתחלות מפסח, שהוא יציאת מצרים, ועכשו... וכו' ופסוק ב'אמצע ו'לא ס'ים ד'בריו, ומתוך דבריו הבנתי, שעכשו ההתחלה מפורים שהוא מחית עמלק - עקר הגאולה של משיח: (- ליקו"ה או"ח ח"ב הל' בה"ר ד, כ"ה; מובא בשיש"ק ח"א, סעיף כ"ז; וח"ה, סעיף ט').

...אחר פורים קורין פרשת פרה, בתחלה הוא פור, כי פורים על שם הפר, ואחר-כך נעשה פרה, וכל זה הבנה לפסח: "שפתותיו שושנים" וכו' וכו' (ענין בליקוטי מוהר"ן ח"ב, סימן ע"ד). ומרמז בתורה הקדושה צרוף פורים בהפסוק שמדבר מענין פסח, ותנגיעת הנגון ברימיות העינים והידיים הקדושים והנוראים, שהיה מראה לנו תלמידו הקדוש, מורינו ורבנו מוהר"ן זכר-צדיק-וקדוש-לברכה, גם-כן אי-אפשר לבאר אפילו פנים אל פנים מכל שכן בכתב. ובפרט מה שהתחיל אחר-כך בקול רם וזק, "בתחילה היו כל התחלות מפסח, ועל-כן כל המצות הם זכר ליציאת מצרים, "ועכשו" "אזן היינט!!" ומשך בקול נעימה "אזן היינט!!" פסח רגעים ונשאר בשתיקה. מה נאמר ומה נדבר, אשרינו, שאזנינו וכו' לשמוע כל זאת, ובפרט איך שגלה לנו מרן מוהר"ן זכרנו-לברכה, עד היכן שנתנוצץ בלבב הוזהר כל זאת בכמה צרופים, ואחר-כך תכף גלה התקין של היוד מזמורים בפרטיות והזהיר אז לדורות בהבטחה גדולה בעדים נאמנים שיעמד בעזרתינו סלה תמיד כל מי שיבוא על קברו הקדוש והנורא וכו'.

ואחר-כך תכף ספר הפעשה הנוראה ב'ראה עלאה דעלאה של תו"ן בעמלירם, ואחר-כך תכף אחר פסח נסע לאומאן, וכל זאת גלה רמזים מורנו ורבנו מוהר"ן זכרנו-לברכה, שהכל אחד ואחד וכלול בהדבור "אזן היינט". ובהתמקשה הקדושה, שמשך תיבת "אזן היינט" באריכות נעם, "אזן היינט" צריכין לגלות הפזמונים בפרטיות ולחבטית הבטחה הנזכר-לעיל. "אזן היינט" צריכין לספר הפעשה הנזכר-לעיל ולסמס: "אזן איך הייל זיא" (כמסופר בספורי מעשיות מעשה י"ג), "אזן היינט" צריכין לנסע לאומאן ולנטע מקום קדשתו לדורות עולם באומאן: (- "עלים לתרופה" מכתבים מרבי נחמן מטרטשיין זכרנו-לברכה, מכתב ה'; מובא בשיש"ק ח"א, סעיף ק"ס).

שמעתי מאדוננו מורנו ורבנו רבי נתן זכר-צדיק-וקדוש-לברכה מענין פורים שאמר רבנו זכרנו-לברכה מתחלה היו כל התחלות מפסח ועכשו וכו' ולא סים, ושמעתי מפני זכרנו-לברכה שאמר: "ועכשו יש רבנו זכרנו-לברכה שכל ההתחלות מאתו": (- נתיב צדיק יא; מובא בשיש"ק ח"א, סעיף קס"ב).

על המובא בתורה ע"ד חלק ב' - "כל ההתחלות היו מפסח ועכשו" וכו' - אמרו שתיבת "ועכשו" מרמז שעכשו ההתחלות הם בכל רגע ורגע, שבכל רגע ורגע חבים להתחיל בהתחלה חדשה, כי בעת כל ההתחלות הם 'מעכשו' ממש וכן בכל רגע ורגע: (- שיש"ק ח"ד, סעיף ס').

ועיין ביאור "באבי-הנחל". שעושה כמו ג"ש, "ועכשו" כל ההתחלות וכו', "ועכשו" יש נחל נובע מקור חכמה, שבסוף מאמר לכו חזו. דהיינו שכל ההתחלות מהעשרה מזמורים על ציון רבנו בר"ה וזהו פר"ה ר"ת פורים ר"ה.

הקדמה רובה ממהדו' קמא.

נס פורים היה שקם עלינו המן עמלק להשמיד להרוג ולאבד את כל עם ישראל בכל העולם כולו ביום אחד (כי אחשוורוש משל בכיפה דהיינו על כל העולם כולו) עיין מחשבות חרוץ אות ו' שאע"פ שהבטיח הש"י שלא לכלות את ישראל אבל ליכא דידע לישנא בישא כהמן (שהוא תמצית דעמלק) וכל דבריו במגילה למלך היינו למלכו של עולם וכו' עי"ש גודל כוהו לקטרג, ונעשה גם ונחפוך הוא שישראל הרגו את כל העמלקים בעולם ואולי רק את הזכרים שקמו עליהם להבדיל משאול שבזמנו הרגו את כולם (לבד משפחה אחת שנתעברה מאנג) וע"כ מלכות שלמה הייתה שלימה.

שאל המלך היה משבט בנימין וכן מרדכי ואסתר, ומובא בר' צדוק שבני רחל הם בחי' צדיק ביחס לבני לאה שהם בחי' בעל תשובה. וזהו דאיתא ששאל היה כבן שנה לחמא במלכו. ובכל הדורות דווקא זרע בני רחל הם שנלחמו בזרע עמלק כגון יהושע שאול ומרדכי ואסתר, כי הם בחי' נצח, שמנצחים בכה צדקותם שהיא מתחילה ועד סוף, להבדיל מיהודה שהוא מבני לאה והוא בחי' הוד, דהיינו בחי' תשובה והודאה. ומידת ההודאה היא דייקא כשלא כ"כ מצליחים לנצח את היצה"ר, שאז

צריכים להודות בטעות. ודייקא מי שצדיק תמיד קשה לו יותר להודות בטעות וכגון שאול שלא הודה כשלא קיים מצוות שמואל למחות את כל עמלק ולהמתין לו בהקרבת קרבן.

ועמלק הוא הרע בעולם בחי' העומת זה של ישראל, דכתיב יד על כס י-ה ודרשו שרומז שאין הכסא שלם ואין השם שלם עד שימחה זכר עמלק. ורמזו חז"ל בפסוק "רק רע כל היום" ס"ת עמלק. וכתוב "ראשית גויים עמלק" ר"ת רגע, דהיינו ששורשו גבוה מאד בבחי' הראשית של הבריאה אבל מבחי' הסיגים שבבריאות, אבל אצלו זה בחי' רגע דהיינו בחי' הפסק ודין, כי הוא העומד לנתק תמיד בין את הגוף מהראשית האמיתית, ולהעמיד את עצמו כראשית, לנתק בין שמים וארץ, ובין מוחין לעשיה דהיינו כופר בעיקר, ועיין תורה יט תנינא. וכפי מציאותו בעולם כן ניתן כח ליציה"ר בעולם ומחיתו היא מחית הרע בעולם בגשמיות וברוחניות.

לכן פורים שהוא בחי' מחית עמלק היא הכנה לזהירות מחמץ, כי חמץ הוא היציה"ר, בחי' שאור שבעיסה, שכך מכונה היציה"ר (כמבואר בברכות יז). ובלק"ה מבאר שמחמץ את המוח ומכניס בלב רוח גבוהה וגסות. ^(יז)

נס פורים היה בסוף גלות שבעים שנה דבבל דהיינו שהיה הכנה לגלות הארוכה שעדיין אנו בה, כי אע"פ שהיה קודם בנין בית שני אבל כיוון שארבעים שנה אחרי בניינו התפשטה מלכות החושך של יוון בחי' "יוון המצולה" מיט המטביע, לכן מובא שמלכותם כבר נחשב תחילת הגלות הארוכה שלנו היום, דאז פסקה הנבואה, ופסקו עשרה הניסים מבית המקדש, ולא כל ישראל היו על אדמתם כי רבים נשארו בגולה. והאור הנפלא של מרדכי ואסתר שנתגלה בסוף גלות בבל, ונקבע לדורות ע"י מצוות היום של פורים, (כמבואר בכוונות פורים) היה הכנה לימי חושך אלו. כי האור של פורים דהיינו שגילו נס נסתר בדרך הטבע, היה לימוד לישראל לראות אור בחושך, ולמצא את השי" בהסתרה, בערפל, בבחי' "ומשה נגש אל הערפל כי שם האלקים" דהיינו להבין הרמזים המבואר בתורה נד ולגלות ההסתרה שבתוך ההסתרה כמבואר בתורה נו ואור כזה נמשך מגבוה מהכתר, והוא בחי' ה'פור הוא הגורל" שהפיל המן והפור נהפך לפורנו (נוסח הפיוט שאחרי המגילה) ומפור נעשית פרה, דהיינו שמורידים אור גבוה כזה של בחי' גורל שנמשך משער החמישים, לעשיה דהיינו לה' אחרונה של השם, לבחי' מלכות, שעי"ז אפשר לנו להיות קשורים אליו ית' ולהמליכו גם בחושך והסתרה. בבחי' הירושלמי (תענית פ"א): 'אם יאמר לך אדם היכן אלקיך, תאמר לו בכרך גדול שברומי', שנאמר: "אלי קרא משעיר", כמבואר בתורה לג אות ב'. דהיינו שבתכלית הטומאה נמצא קדושה הגבוהה ביותר בחי' האהבה שבדעת שאוהב הקב"ה את ישראל. וקעין זה מבואר בתורה נו.

ולכן ירדו אז שתי הנשמות הנפלאות האלו מרדכי ואסתר שני מושיעים לישראל "מור והדם" (לשון פליחות לתענית אסתר) שהם שני מיני בסמים, בחי' ריח טוב^י, נשמות גבוהות שלא נגע בהם חטא אדה"ר כמבואר בבני יששכר שבחוש הריח לא פגם אדה"ר, וכן חודש אדר הוא זמן החוטם, שלא נפגם, כמבואר בלק"ה בה"ר ה' אות ב' שבחי' "מרחוק נראה לי ה'" שעל ידו יש כח להתגבר על המניעות בחושך דייקא הוא בחי' ריח בחי' כמאן דארח ריחא.

בפורים מתגלה אור גבוה מאד שאינו מתגלה בשום זמן אחר, (יותר משבת ויו"ט כמבואר בכוונות). כי נשמת מרדכי שירדה באותו דור הייתה גבוהה מאד, דייקא ע"י ההסתרה הגדולה שהייתה אז בסוף הגלות, בחי' "ישנו עם אחד" שאמר המן ופירושו שרמזו לאחשוורוש אלוהיהם ישן ע"כ עכשו הזמן להכחידם. בסוד הדורמיטא דז"א שעי"ז מתגלה אור יסוד דאבא ללא לבוש (כמבואר בכוונות פורים שזה אור שיכול להתגלות רק בזמן של הסתרה גדולה שקודם לגאולה בחי' תרדמה וניסור וז"ן כדי להביאם פנים בפנים) ומתגלה בו אורות גבוהים מאד שבכתר בחי' אהבה שבדעת בחי' אבן ישראל אב ובן כחדא. דהיינו שנשמה כזו יכולה להמשיך חסדים גדולים לדור מעתיק ששם היא עינא חד דרחמי עיין תורה קה שבעין כזו אין רע בישראל כלל כי שם בחי' ישראל עלה במחשבה תחילה, שם בחי' קב"ה וישראל חד, בחי' אהבת הקב"ה לישראל שלא תלוי בשום דבר. הכוונה שאור גבוה כמו מרדכי, ההסתרה בעצמה היא שמגלה אותו כנ"ל, (כוונות פורים הנ"ל). וזה בחינת רדו שמה. (כמבואר בלק"ה ר"ח ג' ב') רדו דייקא. שרמזו להם שיהיו בגלות כמספר רדו כמו שאמרו רז"ל. דהיינו שכשיגיעו לבחי' רדו, דהיינו לתכלית הירידה, אזי דייקא יהיו נגאלין כנ"ל. וזה בחינת מה שאמר רבינו נ"י על פ' תענית כשה אובד וכו' (בתורה ר"י) שכשאדם נבון

^י סוד כוונת תלית המן את מרדכי מבואר נפלא בלק"ה עושה שליח לגבות חובו ג' אות יב אלי אלי למה עזבתי שאמרה אסתר עיין תורה נ'

עוד עניינים ביאר הריצ"ח בסוף שיעור 23 הכח העצום שנצרך לאסתר לא הגידה מולדתה ומדוע המן נקרא כלב וכן אחשוורוש ועיין תורה י' ענין אסתר ומרדכי

בתורה ס' סוד מרדכי שהוא בחי' זקן בחי' עתיק יומין בחי' ספורי מעשיות משנים קדמוניות עי"ש. בתורה נו נתבאר גם קצת עניינים של מרדכי ואסתר

במגילה נזכר המן - נד פעמים ממוכן-ג, אסתר-נה הדסה-א אחשוורוש-ד אחשוורוש-כה

^ט לק"ה נחלות הלכה ד (טז) נמצא שקלפת המן עמלק הוא בחינת הקלפה המוקלשת ומרשלת לב האדם מלהתפלל מחמת שרואין אריכת הצרות והגלות רחמנא לצלן וכנ"ל שזהו בחינת סביריין יבששתא הוא הנאמר בהתורה הנ"ל שסוכרים חס ושלום כאלו כל התפלות לריק חס ושלום, שזה השעות נמשך מקלפת המן עמלק כנ"ל. ועל כן היה הכנעתו על ידי מרדכי ואסתר שהם בחינת כלל התפלות של הצדיק האמתי ונקיטת ישראל. **פי מרדכי היהודי זה בחינת צדיק הדור שהוא בחינת משיח, שהוא בחינת ריח שהוא כלול מפל התפלות, כי כל מלחמתו וכל הכבישות שלו הם על ידי תפלה, כמבאר שם בהתורה הנ"ל. פי מרדכי הוא בחינת בשמים ראש מר דרור שתרמונו מרי דכנא, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, הינו בחינת ראש ושרש של כל התפלות שהם בחינת ריח, בחינת משיח, פי הוא בחינת בשמים ראש מר דרור. וזהו בשמים ראש, ראש דיקא בחינת ראש ובכור שהוא עבודת התפלה כנ"ל, הפך בחינת ראשית גוים עמלק שהוא בחינת התרשלות מהתפלה כאלו עדין לא התחלנו לפעל כלל. ומרדכי בחינת בשמים ראש וכו' שמחזק את לב כל אדם ואחד מיישר אל להתחיל בכל פעם מחדש להתחזק בתפלה,**

^י שם מבואר שגם נשמת משה רבנו היתה יסוד דאבא ומסתמא ע"כ גם היא נתגלית בזמן הסתרה והתגברות השיעבוד שלפני הגאולה דייקא, כמבואר בתורה שהחרטומים ראו שצריך להוולד הגואל לכן גור פרעה כל הבן היאורה תשליכוהו. וצ"ע לפ"ז לכאורה כל יחיד הדורות שהם בחי' נשמת משה כמבואר במקום אחר התגלות בזמן של הסתרה של בחי' תרדמה לצורך הניסור של קודם הגאולה. ובאמת רשב"י בזמנו היו גזרות קשות והאריז"ל צ"ע וכן הבעש"ט ורבנו.

ותועה מאד מאד בדרכים המקולקלים ח"ו לפעמים הוא תועה כל כך עד שמקורב מאד אל הקדושה ועל ידי נסיון קל יכול להזויר אליו יתברך. אך מחמת שנתרחק מאד ממנו יתברך זמן רב על כן אינו שומע קול הכרוז, עיין שם. אבל כשיש חכם גדול כנ"ל שידוע ומשיג דעת הנ"ל ויכול לכוין את השעה הוא יוכל לקרב אותם. או דייקא כשמגיעין לתכלית הירידה כנ"ל כי אזי סמוכין מאד אליו יתברך רק שאינו שומע קול הכרוז, אבל על ידי דעת החכם הנ"ל הוא מוגלה הסתרה כנ"ל ואזי שומע קול הכרוז בבחינת אוריתא מכרות קמיהו כנ"ל.

ואולי אפ"ל דהיינו המבואר בכוונות סוד התרדמה והדורמיטא שהוא סוד הניסור, שאז הנק' שהיא בחי' כנסת ישראל מקבלת מאו"א בעצמם ולא ע"י ז"א ורק כך אפשר שיתגלה יסוד אבא דהיינו בחי' צדיק כזה. (כמבואר שם שיסוד דז"א שהוא האור של מרדכי הצדיק מתלבש ונעלם ביסוד דז"א, אבל בזמן הניסור שהמלכות מקבלת מאמא, אזי הוא גלוי, כי אמא לא מסתירה אותו כמבואר שם)

והשי"ת ברחמיו רצה שאותה ההארה המתחדשת בהיות המוחין דאו"א תוך המלכות בזמן תרדמת ז"א לא תתבטל לעולם בכל שנה ושנה בימים ההם עצמם גם אחרי התעוררות ז"א בסוד וזכרם לא יסוף מזרעם לכן נתקנו מצוות היום של פורים כמבואר בשער הכוונות

(א) קריאת המגילה מוגלה את אור מרדכי שמגלה השגחה ומהלך בתוך הסתרה של כמה שנים ואע"פ שהיו בהם רשעים נושאי נשים נכריות. דהיינו שמתגלה שהייתה אז השגחה בעינא חד דרחמי כנ"ל.

(ב) ומתנות לאביונים דהיינו צדקה בונה ומתקן פרצוף הנק' דהיינו שהצדיק הנ"ל יאיר בכנסת ישראל שימליכו כראוי את השי"ת עליהם

(ג) והסעודה שאוכל ושותה אבל י-ה ושת י-ה עי"ז נשארים בנק' גם המוחין שהיו בה ע"י או"א קודם התעוררות ז"א דהיינו בשעת ההסתרה כי י-ה הם חכמה ובינה דהיינו או"א.

(ד) ומשלוח מנות לא נתבאר בכוונות אולי כי היא צורך סעודת היום הנ"ל וגן בחי' צדקה הנ"ל.

(ה) ושתית יין נ"ל לבאר שהוא להראות החילוק הגדול בין ישראל לעמים שהגדול שבהם שהיה מושל בכיפה בשכרותו רצה להביא את אשתו לעיני כולם בכתר לבד ולבסוף הרג אותה ולהבדיל הקטן שבישראל מתוך שכרותו מתגעגע להשי"י בצעקות ובכיות. וע"י שכרות דעד דלא ידע זוכה לבחי' אור מרישא דלא איתידע, שהוא אור שער הנ' הגבוה של מרדכי, שם רצה לאחוז המן ע"י הפור, ולתלות בספק את מרדכי, ועי"ז גרם שיתעורר הפור דקדושה (כמבואר בכוונות שב"פ קמג שהוא מילוי דשם אהי-ה הוא פור) שמגלה את האהבה שבדעת לישראל שאינה תלויה בשום דבר ממילא כל אויביהם דינם כליה.

(ו) שתיית יין – עיין תורה כו תנינא להזויר משכרות כמ"ש פן ישתה וישכח מחקק אבל שתיה כראוי אזי אדרבה היא טובה להרחיב דעתו שגדלים החסדים המלבישים את הדעת ואזי זוכה לבחי' דעת קונו כמבואר בערובין סה כל המתפתה ביינו זוכה לדעת קונו. וכן רואים בחוש שעי"י שתיית יין כראוי נחלשות הפניות והנצרך לבריות וזן השקר וזוכה לאמת ויכול להיות בדביקות להשי"י בלא הפרעה כי היין מעורר את הבינה עילאה כמבואר בתורה מא ובינה בחי' יוכל בחי' חירות בחי' שחרור עבדים ושם כשהשתיה כראוי אזי הוא יין המשמה בחי' שמחה והתרחבות הלב ונחקק בו מקום לכל אחד ומשתחרר ממאסר הבלי עוה"ז בבחי' אשריך ארץ שמלכך בן חורין, ויכול לגלות את כל הכסופים דקדושה בלא מונע ולזכות לדביקות בו ית'. על כן ראוי לפני כל שתיה לבקש רחמים שהרי לא נתבאר כמה היא שתיה כראוי ע"כ אני מבקש שגם כוס נוספת זו תיחיה בגדר הראוי שלא אשתכר ח"ו פן אשכח מחקק דהיינו את תורת משה רבינו המלוכש בכל אבר ואבר רק אדרבה זוכה לתיקון הברית והקשר אליו ית' ביתר שאת ועוז ע"י הרחבת הדעת דהיינו כה ההתחברות שכל כולו יופנה אצלי רק להתחבר אליו ית' בכל אבר ואבר וכל מדה ומדה. וכו'. וכדברי רבנו עוד כוס משקה משכר בפורים הוא עוד תיקון הברית.

(ז) עוד נ"ל לומר מה שנוהגים לאכול אזני המן וצ"ע מדוע דווקא את אזניו ונ"ל כיוון שהיה עבד למרדכי כידוע. וכן היה עשירי לאגג ועיין ביוצר לפרשת זכור "עולל הנותר עמד לשיפים" דהיינו שכל העמלקים שיש בעולם הם עבדים כי הם בני שפחה, דהיינו מזרע שנותר באותה השפחה שהכניסו לאגג באותו לילה קודם ששספו שמואל כמבואר במדרש, ועבד עיקרו היא השמיעה (בחי' המליצה כולו אוזן) וכן דינו של המזיק עבד, שאם עושהו חרש משלם דמי כולו, כי שוב אין לו ערך כלל למכרו בשוק. ועוד שנוהגים למלא בפרג להראות יותר שהיו סתומות ולא היה שומע מצוות אדונו. ואולי פר"ג דייקא לרמוז לפ"ר ג'בורות.

(ח) לבאר מה שנוהגים להתחפש נ"ל עפ"י הריצ"ח שביאר (11) שצריך לתפוס את הגוף כתחפושת דהיינו כלבוש וזוה תירץ מה שקודם החטא לא התבוששו כי לא זיהו את עצמם עם הגוף אלא עם הנשמה וע"י האור של פורים אפשר לזכות לזה ורבינו הרגיל אותנו לדבר לגוף כאל אדם זר לתפוס שאני זה הנשמה קשור תמיד אל השי"י וכל הריחוק ושכחה והתאווה זה מעוות הגוף המתלבש עלי אבל זה לא אני ובפורים צריך יותר לתפוש שזו רק תחפושת ע"י שמתגלה אהבה שבדעת שכל יהודי אפילו הקל שבקלים הוא ראוי לנס והצלה.

(ט) ענין שתית היין והתחפושת – אולי אפ"ל עפ"י תורה מא ששתית יין מעורר הגבורות הקדושות בכינה עילאה וע"י ריקוד ממשיכם אל הרגלין ששם אחיזת הקליפות והדינים ומבואר שם שמי שהוא בעצמו בחי' רגלין לא יכול ע"י שתית יין, בעצמו להמתיק עצמו, אלא צריך להשקות יין את הגבוה ממנו, כדמצינו ביעקב שהשקה את אביו, וזוה מעו נדב ואביהו (שהם נז"ה בחי' רגלין) ששתו בעצמם במקום להשקות את משה רבינו, לכן הריקוד שלהם היה בבחי' התלחבות היצר, אש זרה, ועפ"ז אולי אפשר לומר שע"כ הביאה אסתר את מרדכי למשתה, כדי להשקותו יין המשמה, שע"י ימתיק הדין ממנה שהיא רגלין (עיין תורה פא תנינא) גם מצד שהיא אשה וגם מצד שהיא בחי' תורה שבנסתר הנקראת ירך כמבואר בתורה י' וע"י שהיא שרש נשמות ישראל נמתק הדין עי"ז מכל ישראל כי היא היתה בחי' רגליה יורדות מות של כל ישראל ע"י שנכנסה לצינור הרשע אחשוורש ומרדכי שתה יין ורקד והעלה

אותה ואת כל ישראל מאחיזת הקליפה ועי"ז נעשה הנס וכמבואר שם שע"ז זוכה לבכורה והכרה כי עי"ז נתעורר בחי' בני בכורי ישראל שבבחי' זו ההשגחה על ישראל היא בבחי' רחמים גמורים ועי"ש שהדוגמא לזה היא יעקב שהביא יין ליצחק שהוא שרש הגבורות שבבינה כדי לזכות בבכורה והכרה ואע"כ מחמת תוקף הדין היה צריך גם להתחפש וללבוש בגדי עשו ואולי לכן מתחפשים בפורים כי לא מספיק שתיית יין לעורר שרש הגבורות שבבינה כדי להמתיק הדין הנאחו ברגלין אלא צריך גם להתחפש ולדמות לעשו כדי להסיר הקטרוג. (ואולי לפ"ז צריך להתחפש דייקא לעשו ולא כיראים שחוששים להתדמות לרשע)

(י) ולבאר מנהג אנ"ש שגילה מוהרנ"ת לצעוק ל' יום קודם פורים הצילני מקליפת המן עמלק ועי"ז יראה את מרדכי במגילה, עפ"י הנ"ל משער הכוונות שתיקנו קריאת המגילה כי על ידה מתגלה האור של מרדכי ואסתר, אלא שעלי יש קליפת המן עמלק שכל מהותה להסתיר ולבטל האור הזה, לכן צריך לצעוק הרבה ולהתחנן שתוסר ממני, ואזכה בקריאת המגילה לראות את מרדכי ואסתר המתגלים אז.

וכאמור דייקא ע"י מצוות היום של פורים זוכים לעשות הכנה והלוך לפסח דהיינו לקבלת התורה מחדש בליל הסדר באור בלי כלים ובשבועות עם כלים, אבל בלא ההכנה של פורים אזי מתן תורה היה בכופיא כמבואר בגמ' עה"פ קיימו וקבלו דהיינו קיימו בפורים מאהבה מה שכבר קבלו במתן תורה אבל בכופיא, כי כפה עליהם הר כגיגית ואמר אם תקבלוה מוטב ואם לא פה תהא קבורתכם, והקבלה מרצון של פורים היא ההכנה למהות הלב שזוכים ע"י הפרה שמטהרת כדי שיהיה הפסח נעשה ונאכל בטהרה. ועיקר הטהרה היא מפגם הברית/א", כמבואר בתורה רמב שהרהורי ניאוף הם אבי אבות הטומאה, (אפילו יותר ממעשה עבירה עצמו כמבואר בגמ' בשם ריש לקיש עה"פ טוב מראה עינים מהלך נפש שפגם הראיה גדול ממעשה עבירה ממש. וזה בחי' תבוא פרה ותקנה צואת בנה העגל, שהיו מצחקים סביבו וכפרש"י שם עה"פ (שמות לב ו) ויקומו לצחק היינו גילוי עריות. כי לקבלת התורה שמתחיל בפסח צריך תיקון הברית כמו שכתוב בפרשת יתרו (שמות יט טו) הָיוּ נְכָנִים לְשִׁלֹּשֶׁת יָמִים אֶל תַּגְשׁוֹ אֶל אִשָּׁה: ובתורה לו אומר רבינו שא"א להבין דבור של הצדיק בלי תיקון הברית, הכי נמי או כ"ש לקבל כראוי את תריג עצות של צדיקו של עולם, כל שנה במדרגה יותר גבוה בחג השבועות שמתחיל בפסח כנ"ל.

עד כאן הקדמה

*

תורה עד [יב]

אחרי פורים קורין פרשת פרה שהיא הכנה לפסח ולכך להבין מה הוא הפסח ואיזה הכנה צריך לפסח, וכילד פרה מועילה להכנה, ומה המשמעות של זה היום שאין לנו פרה חלה הקריאה, האם הקריאה במקום הפרה ואם יש הכנה נוספת רוחנית נוסף לזה.

אע"פ שכל אחד יודע שפרה קורין אחרי פורים, נקט רבינו אחר פורים קורין וכו' ולא אמר לפני פסח קוראים, לומר שכן טהרת הפרה נמשך מפורים. ואע"פ שפורים הוא אור חדש שהתגלה רק זמן מועט לפני הבית השני, מתבאר כאן שזה צעמנו החדש של פורים שאינו רק זכר לנס, אלא כח טהרה שנתגלה דייקא ע"י החושך הגדול/י²¹ שירד אז בגלות שבעים שנה (אולי

²¹ לק"ה מתנה ג' יב - וע"כ הפרה מטהרת מטומאות מת שהוא ראש לכל הטומאות, כי הוא אבי אבות הטומאה שזוהו בחי' עמלק שהוא וזהמת הנחש שהביא מיתה לעולם, שהוא בחי' תאות ניאוף שהוא סטרא דמותא ב"ש ואחרייתה דרכי מות וכ"ש מוצא אני מר ממות את האשה וכו'. אשר מי שנופל לטומאה זאת א"א לו להטהר כ"א ע"י הצדיק האמת שיודע להמשיך עליו חסד חנם מהאוצר מתנת חנם שהצדיק מקבל משם בעת שבטל מן התורה כנ"ל.

²² תורה זו נאמרה כנראה בברסלב אחרי פורים שנת תקע כי אז גילה בפירוש העשרה מזמורים של תקון הכללי וסיפר את המעשה מו' בעטלערס. (על"ת הובא בשי"ק ח"א קס) ובשיחות הר"ן קמט מבואר שסיפרם בכה אדר תקע. עוד עיין חיי מוהר"ן סימן צ'

²³ כמבואר בכהאריז"ל בשער הכוונות פורים דרוש א' - ונודע כי המן הרשע. היה אוסטורלוגוס גדול כנודע בענין ויפל פור הוא הגורל מיום ליום כו' ובפרט במ"ש בספר הזוהר כי הוא ועשרת בניו כוללים כל עשרה קליפין החיצונים וידע בחכמתו ענין מיעוט השגחתו ית' על ישראל בימים ההם להיותו בבחי' השינה ולכן חשב ועלה בלבו כי הזמן מוכן לאבד שונאיהם של ישראל, וז"ס ענין ויכוח המן עם אחשוורוש אם יעלה בידם עצה זו והשיב לו המן ישנו עם כו' ודרשו רז"ל ישן הוא האלוה שלחם והבן זה.

ולחיות כי הדורמיטא ההיא היא לטובתן של ישראל כדי שתנסה הנקבה מאחוריו ויחזרו פב"פ ויגאלו ישראל ויבנה בית המקדש לכן התייעצו שניהם כי בזמן ההוא שהאלוה שלחם הוא ישן יקדימו הם לאבד ולהשמיד שונאיהם של ישראל כדי שלא ישארו אפילו מתי מעט שיהיו ראויים לגאולה ועי"כ לא יבנה בהמ"ק. ונודע' עצת המן מן שמשי ספרא בנו וכתביהם אל אחשוורוש הנק' ארתחששתא בספר עזרא עד שביטלו בנין ב"ה בראותם כי הגיע זמנו להבנות ודי בזה.

והנה אף בזמן הדורמיטא אין הנקבה ישנה, כי אז מסתלקין המוחין מן ז"א ונכנסין בנקבה כדי להבנות ולתקן פרצופ' כדי שתוכל לחזור אפין באפין כנודע בענין דרוש השופר של ר"ה ובהכרח יש הארה והשגחה זו על ישראל מצידה וענין אותה הארה היתה ענין מרדכי הצדיק כמו שנבאר בע"ה.

דע כי הנה בזמן הדורמיטא דו"א, לא בלבד יוצאין המוחין דו"א מצד נה"י דאימא, ונכנסין בנק' רחל בהיותה אב"א, אלא (אף) גם המוחין דבנה"י דאבא בסוד ויבן ה' אלהים את הצלע דא אבא ואימא ונמצא כי כמו בהיות המוחין ההם תוך ז"א היו יוצאים מהם ב' הארות לכו' ומבחי' הארת המוחין דאבא יוצא יעקב מצד פנים דו"א ומבחי' הארת מוחין דאימא יוצאת רחל מצד אחוריו גם עתה יוצאות מרחל נוק' דו"א ב' הארות אלו ג"כ בלי ספק ולא עוד אלא שבהיות מוחין הנז' תוך הנקבה נתוספה בחי' הארה שלישית משא"כ בהיותם תוך ז"א והוא כי הנה בהיותם תוך ז"א היה היסוד דאימא נשלם בחוה דו"א והיסוד דאבא שהוא יותר ארוך כנודע היה נשלם בסיום היסוד דו"א ממש ולא היה יוצא מחו' ליסוד כלל, אבל עתה בהיותם המוחין תוך הנקבה אשר היסוד שלה נוקביי קצר מוכרח הוא שהיסוד דאבא יתפשט ויצא מחוץ ליסוד נוקבא ולחוץ ותתגלה הארתו בגילוי גמור לגמרי ונודע כי מה שהיה מתלבש ביסוד דו"א הוא בחי' העטרה של היסוד דאבא שהוא בחי' המלכות דאבא ואין ספק כי הארה זו הנגלית ממלכות גילוי וצריך לגלותה ולפרסמה.

מה שנתחדש אז שלא שמרו על יחוסם ונשאו נשים נוכריות/י' דבר שאפילו כעצדים בשיעבוד מזרים ערות הארץ לא עשו, והיה גם הכנה לחושך הגדול שהיה אח"כ שפסקה הגבוהה מישראל (ואע"פ שמשפסקה הגבוהה גם נתן הרשות לתנאים לבטל יאה"ר דע"ז ולהחליט יאה"ר דעריות כמבואר בזימא סט: דכחלינו לעיני) והיה שיעבוד מלכויות וזכרונות וזכ"ש אחרי החורבן לחושך הגלות אחרונה, שגם בתקופה שעדיין היה אפר פרה אדומה (שהיה עד תקופת האמוראים) אבל מגדול החושך וההסתרה שירדה לעולם כבר לא היה בכוחו של האפר פרה כנראה לטהר את ישראל ברוחניות כראוי אלל ע"י האור של פורים. ואע"פ שגם קרבן פסח לא היה בחורבן בית שני אעפ"כ נרדף את טהרת הפורים שתחזק את טהרת הפרה כדי לקבל את האור של מתן תורה בליל פסח. כפי שיתבאר לקמן.

שפורים היא הכנה – מתבאר בשנים או ארבע דרכים אחת – שהפור נעשה פרה דהיינו בכל פורים חוזר הסוד של הפור הוא הגורל וזמנה נמשך הכנה לפסח ובדרך שניה – מבאר שמרדכי הצדיק הוא בחי' מור דרור דהיינו שהוא אור של חירות שהיא הכנה להרגשת החירות של פסח. עוד דרך שלישית – אע"פ שאינו מפורש אבל רמז בטומאת מת שמבואר בתורה רמז שהרהורי ניאוף אם אבי אבות הטומאה כטומאת מת ופורים הכנה לזה משמע שפורים זוכים לתיקון הברית שהוא הכנה לטהרת הפרה, שמטהרת מניאוף שזו ההכנה לקבלת התורה שראשיתה בליל פסח, עוד סמך לזה יתבאר בסוף במה שדייקא אז גילה את העשרה מצוותים שהם תיקון גדול לפנה"ב ואנ"ש הבינו שועכשיו יש ננמ"ח שע"י שצאים על ציונו הקודש ואומרים התיקון הכללי זוכים לתקן פנה"ב שהיא הכנה גדולה לפורים ופסח. עוד דרך רביעית – שלא רמז בתורה אבל נראה לומר שכיון שפסח היא התחלת קבלת התורה של מתן תורה ואיתא בגמ' שאז היה כפופא וצנס פורים הדור קבלה בליל פסח שפורים הכנה לקבלת התורה שמתחילה בליל פסח שתייה בליל פסח שצבועות. עוד דרך חמישית מובן מלק"ה שרדף לקחת את השמחה של פורים ומחייט עמלק וכו'.

ההכנה לפסח – מתבאר כאן בארבעה דרכים א – שפור נעשה פרה, דהיינו שהוא הכנה לפרה שהיא הכנה לעשיית קרבן הפסח. ב – מבאר את הפסוק שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר, שפורים הכנה לפסח הפירוש למלות מגיד שהיא פה סח דהיינו להיות משיח ומרבה לספר בניסי יציאת מצרים. ג – מבאר שמרדכי בחי' מור דרור דהיינו שהוא אור של מרדכי שמתגלה בפורים הוא הכנה לחירות של פסח, שרדף כל אדם להרגיש כאילו הוא יצא בעצמו ממצרים. ד – ובסוף התורה מבאר שפורים הכנה לחירות מחמץ.

אחר פורים קורין פרשת פרה/י' אדומה בפרשת חקת שם מבואר כיצד נטהרים מטומאת מת ע"י אפר פרה אדומה [י"ז], שהוא י' הכנה לפסח/י' כי ניסן הוא תחילת השנה ופסח הוא זמן תשובה מאהבה, דהיינו התחלה חדשה של קבלת התורה/י'. כי בליל הסדר מאיר האור של קבלת התורה לכל אחד אור גדול מהכלים שיש לו, ולמחרת הפסח נעלם האור כמבואר כל זה בעניין התשובה בתורה ו', שתחילה מאיר השגה גדולה משם אהי – ה שצבינה עילאה עולם התשובה ואח"כ נעלם האור ומאיר שם אהי – ה באחור (א – אה – אהי – אקיק) גמט' דס ואזי צאים על האדם נסיונות וזיונות בחי' שפיכות דמים, אבל מכח הרושם שנקשר לו מאותו אור גדול של היום הראשון מתגבר לעמוד בנסיונות ועי"ז מכין כלים לאור הגדול הנ"ל, וכשמכין את הכלים זוכה בו כשתחילה בבחי' שם אי – ה שמאיר ביושר, וימי הכנת הכלים הם מט' ימי ספירת העומר שעל כן הם ימי דין כידוע ובכל יום מכינים כלי למדה שצמדה אחת כגון ביום הראשון לחסד שצמלכות וצנני לגבורה שצמלכות עד שמתקנים כל המדות להיות כלים לקבלת התורה שצבועות שהוא יום מתן תורה שהוא האור שהאיר כבר בליל הסדר כנ"ל. וזה קרבן הפסח שהוא לשון פוסח ומדלג ומאיר אור למעלה מהמדרגה שלנו, ולכן באכילת הפסח בסוף הסעודה שעל ידו שמקבלים את האור

^{י'} ואיתא בווהר שהוא הפגם הבית הגדול ביותר. והוא אבי אבות הטומאה כטומאת מת כמבואר בתורה רמב. ואם עד בית ראשון שעדיין שמרו על יחוסם הועילה הפרה לטהר את ישראל לפסח אבל כפגמו כזה פגם הברית גדול כבר לא הועיל והיה צריך תוספת טהרה של פורים.

^{י'} הלשון הוה שפרשת פרה קורין אחרי פורים צ"ע דלכאורה יותר מסתבר לתלותה בפסח ולומר שקורין אותה לפני פסח שהרי היא כדי לזכור להטהר לפסח, ומצאתי בעין זה בחדושי הרשב"א על מסכת מגילה דף ל. – לעולם קורין פרה בשבת הסמוכה לפורים מאחריהם, פי' בשבת שהיא לאחר פורים של פורים ושל כרכים דהיינו בשבת שלאחר חמשה עשר. ולפי רבנו מובן כי פורים הוא הדרך לפסח.

^{י'} במדבר יט, א – כב. ש"ע א"ח תרפה סעיף ג'

^{י'} גם בדפוס ותולד – שהוא, בתולדו נראה שהיא (לא ברור) וסתמך שהיא

^{י'} אע"פ שבפסח דורות לא היה אפר פרה, וגם לא פרשת פרה לעסוק בה כנראה עדיין לא נצרכו לזה כי עדיין היה להם דין בן נח עד מתן תורה. אעפ"כ קבלו בני ישראל את פרשת פרה כשהגיעו במסע החמישי למרה לפני מתן תורה. כמבואר בשמות טו כה עה"פ שם שם לו חק ומשפט ופרשי' – במרה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהם שבת ופרה אדומה ודינין.

בסנהדרין נו: מבואר שקבלו עשר מצוות במרה ו' של בני נח ועוד שלש של ישראל, ולא נזכר פרה, אבל מהרמב"ן שהביא את פרשי' משמע שהיה להם גרסא אחרת בגמ'.

^{י'} ליקוטי הלכות ראש חדש הלכה ג אות ג' – כף הוא דרך של תשובה בבחינת פסח שהוא יציאת מצרים. ואזי הוא יום טוב ואחר כך הוא יום טוב של שבועות ובינתיים ספירת העמר, כי בתחלה בא התעוררות התשובה מלמעלה על ידי התגלות ההסתרה, שעל ידי זה שומעין קול הכרוז ומתעוררין בתשובה ואחר כך מניחין אותו לילך מעצמו, שצריך לחזור ולשוב ולילך מדרך א' לדרך א' לטהר ולקדש עצמו מיום אל יום, שנה בחינת ספירת העמר, שהיא תכף אחר יציאת מצרים, שאז היה התעוררות התשובה מלמעלה על ידי קול הכרוז של התגלות ההסתרה בנ"ל ואחר כך צריכין לספר שבועות שבעה שבועות כמו ספירת נקיים של הנדה כדי לקדש ולטהר עצמו מיום אל יום מדרך א' לדרך א' ואחר כך זוכין לשבועות, שהוא דעת גדול ועליון וגבה מאד בחינת מקוה של שבועות שכתב שם במאמר הנ"ל, שאז הוא עקר התקון של התשובה בשלמות כראוי ובבחינה זו של פסח ושבועות ובאמצע ספירה, דהיינו שיש קדשה של יום טוב בתחלה ובסוף, דהיינו שבתחלה היא הקדשה של התעוררות התשובה והוא יום טוב של פסח ואחר כך הוא שבועות, שהוא בחינת דעת גדול מאד, שהוא בחינת מקוה, בחינת תקון התשובה בשלמות. ובאמצע ספירה, שם ימי החל שבועות מטהרין ומקדשין עצמן כדי לזכות לשבועות בנ"ל. וזאת הבחינה הוא בכלל ובפרטיות בכל אדם ובכל זמן כמובא.

הנפלא הזה שלמעלה מהמדרכה שלנו אור של מתן תורה כנ"ל לר"ך האדם להיות טהור מכל טומאה, כדי שיאיר לו ושלל זיק לו האור הזה. כי פ' פרה קורין כדי שיהיו נזהרין לטהר מטומאת מת דהיינו שחז"ל תיקנו קריאת פרשת פרה כשלקה שזעות לפני פסח כדי שיזכרו ישראל לטהר לפני הקרבת קרבן פסח מטומאת מת כדי שיהיו טהורין לעשות הפסח [כ] דהיינו שיהיו טהורים בזמן אכילת הפסח שהוא קדש הנאכלים בטהרה ועל כן מדרכנו גזרו על טהרה גם בהקרבת קרבן פסח/כ, ואע"פ שגם על טמא שרץ אין שוחטים את הפסח, תיקנו להזהיר על טומאת מת כי הטהרה מטומאת מת נמשכת שבעה ימים, דהיינו הזאת מי אפר פרה אדומה ציוס השלישי ושביעי ורק אח"כ טבילה והערב שמא כטמא שרץ, ועוד מי שגר רחוק ממקום שנמצא מי אפר פרה לר"ך גם לנסוע לאותו מקום שנמצא [כב].

ובתחילה הפרה אדומה שעל ידה נטהרים מטומאת מת הוא בחי' פ"ר [כג] דהיינו הגורל שנקרא פור (צפרסית)/כ, ועפ"י הסוד כי יס פר (280) דינים וגבורות/כ, והמן על ידס לזה להתגבר כח הכישוף ולהטיל ספק בכח הגורל/כ, ע"י שיטתו כלאנו/כ, כי פורים/כ, ע"ש הפ"ר כט/ל על שם הפ"ר דינים, ועל שם הפור הוא הגורל שהפיל המן/כ, ועל שם

^כ פרש"י על המשנה במגילה כט סוף ע"א

^{כא} את ההקדמה עושה שליח אחד מבני החבורה המנויה על הפסח והוא חייב להיות טהור אבל שאר בני החבורה מהתורה רק באכילה כיון שהפסח הוא קדשים אסור בטומאה אבל רבנן גזרו על כל החבורה שתיהיה טהורה בזמן ההקדמה שמא ישכחו לטבול, ואם טבלו אע"פ שעדיין אסורים לאכול קדשים עד הערב שמש, כיון שהוא בא ממילא מותר לשחוט עליו ולא גזרו בו.

^{כב} ועיין תורה רמב שניאוף אבי אבות הטומאה כטומאת מת

^{כג} פ"ר אותיות פ"ר (דהיינו פ"ר גבורות) – עיין משנת חסידים מסכת אדר פ"ג אות ו' ח' ועי"ש גם פ"ד אות ב

^{כד} עיין תורה שלמה על מגילת אסתר בשם לקח טוב שפור בלשון פרסי הוא גורל בלשון הקודש. ועיין תורה יט גלעד ויגר סהדותא.

^{כה} דין וגבורה בדרך כלל הכוונה לעניין של הסתרת האמת, ומשם הכח של הסט"א שכל עניינה זה להגביר את הסתרת האמת להסתיר יותר סוד הפ"ר דינים מבואר בכהאריז"ל עיין ספר אוצרות חיים – שער רפ"ח ניצוצין – ואמנם ענין אלו הדי' היתרים המבסמים והמתקנים (והמתקנים) הש"ך ניצוצין הם ה' גבורות הנק' ה' אותיות מנצפ"ך הנו' אצלינו במקומות רבים. והנה מנצפ"ך בגי' הוא פ"ר, והחילוק שיש בין שכי' ניצוצין ובין ה' גבורות מנצפ"ך הוא זה כי אלו השכי' ניצוצין הם גבורותיה של הנקבה עצמה וגם נתונות בספירת המלכות שלה כמבואר אצלינו לעיל כי כל ג' בחי' הכלים של ספירה זו הם ג' שמות של אדני", וכבר נתבאר לעיל כי שכי' הם ה' שמות אדני", אמנם גבורות מנצפ"ך הם בחינת גבורות הזכר עצמו שאח"כ נותנם אליה והם מתקבצים בספירת היסוד שבה הנק' נקודת ציון כנודע. הרי נתבאר ענין שכי' הניצוצין או פ"ר הניצוצין (של מנצפ"ך) הנו' בכל מקום בוהר שהם בחינת הניצוצין שהיו בו' המלכים כנ"ל שיש בהם ג' בחינות והם כלים וניצוצות ואורות, ונתקנו ע"י פ"ר הניצוצות שגם הם בחינת ניצוצות וכולם הם (נ"א – וכלים והם) דינים וגבורות, אלא שאלו של מנצפ"ך הם ממותקות יותר מאד מן השכי' ניצוצות. וזכור הקדמה זו של שכי' ניצוצין או פ"ר של מנצפ"ך מה ענינם בכל מקום. ועיין לעיל על ענין ד' מיני אורות טעמים נקודות תגין וניצוצות שהם האותיות, ומשם תבין כי אולי אותם הניצוצות הם דמיון אלו הרפ"ח (ניצוצין) שבכאן שהיא בחי' הד'. או אפשר שהיא בחי' הב' שהם בחי' הנקודות שבנקודים היוצאים מן העין שהם דינים ואור חזון ואור האחרונים המאירים בכלים אחר היותם נשברים שנתעלו (מהם) ונסתלקו האורות הנקראים אור ישר, וצ"ע:

^{כו} המן הרשע רצה להראות שאין ממש בגורל של יום הכפורים ממילא אין ממש בכפרת השעירים של יום הכפור ונשארו ישראל עם כל עוונותיהם וצריך לאבדם. כמבואר בכהאריז"ל ולק"ה העושה שליח לגבות חובו ג' אות כו – וזה בחי' הגורל של הכה"ג ביה"כ שנתן על שני השעירים שהיו שניהם שוים בקומתם ובמראהם וכו' כשרז"ל וא"א לבררם לידע מי לה' ומי לעזאזל כי אם על ידי גורל שהוא למעלה מהשכל כי בהשכל אי אפשר להבין כלל מהיכן נתחלקין הטוב והרע שהם בחינת שני השעירים שבתחילה שניהם שוים לגמרי ואחר כך נתחלקין זה לה' לפני ולפנים וזה לחזק לגמרי לעזאזל. אבל אנו מאמינים אע"פ שא"א להבין זאת בשכל. אנו מאמינים שהכל מאת ה' צבאות יצאה כי "בחיך יוטל הגורל ומה' ממשפט" שיהגורל יוצא מאת ה' מי לה' ומי לעזאזל כפי דרכי הנפלאים ועי"ז דייקא נתברר בחי' עץ הדעת טו"ר שא"א להשיג מהיכן נמשך הטו"ר וכו"ל. אבל המן רצה לפגום בזה כי הוא כפר ואמר שהגורל במקרה ח"ו והיה מבקש גדול. ואמר שיכול בכשפים ובשמות הטומאה להמשיך הגורל כמו שהוא רוצה כי אמר שהרוח חיים יכול כ"א להמשיך כרצונו לכל מה שהוא רוצה. שזה היה בחי' חטא העגל שהצליח מעשה שטן והיה בו רוח חיים כשפרש"י שם היינו כי זה היה עיקר הפגם שבגדול הכשפים של הער"ר היו יכולים להמשיך הרוח חיים לכל מה שרצו אפילו לדוממים וצומחים כי הרוח חיים של הסט"א גדול בשעתם מאד בבחי' רוח סערה...

^{כז} כי המן היה הלעומת זה של מרדכי שבאורו הגדול משער החמישים עורר בחי' הגורל שהיא ההשגחה שבתוך ההסתרה כי גורל הפירוש כשאדם אינו יכול להכריע בעצמו או מוסר ההכרעה לשיקול עליון וכמ"ש בחיך יוטל גורל ומה' כל משפטו אבל באמת הגורל דייקא מגלה את בחי' ישראל עלו במחשבה תחילה בחי' אבן ישראל אב וכן כחידא אלא שהמן כפר בזה ורצה להעלים האמונה בזה ע"י הגורל שלו לכן עשה גורל שאין עליו עוררין (לאפוקי מגורל דעכן) דהיינו מיום ומחודש לחודש עיין יערות דבש גורל כפול להכרעת העליון בספק התחתון יב פתקים ושסה פתקים וע"י שנפל היום שסה וחודש יב הוכיח שאיבדו את ההשגחה שהרי מלמעלה כיוונו שיצא כך היום בחודש ובפרט באדר שהוא סוף ועקב שבזמן בחי' הריחוק מהראש וההשגחה והאריה שהרי בו מת משה הוא הדעת. אבל גם בזה כפירתו התעתה ולא ידע שמיתת משה היא ליתר וצדיקים גדולים במיתתם מחייהם כי להיפך משה עלה לשער הנו' כמוכא שעלה להר נבו היינו נ' בו ויקבור אותו בגי' היינו ביג' מידות של רחמים. ועוד שבאותה שנה שעשה המן את הגורל היה אדר מעובר ובו לא שולט המול והכישוף.

^{כח} פורים על שם הפור – וצ"ע מודע נקרא כל הנס ע"ש הפור דווקא ועיין בני יששכר ח' ביאורים בזה. ונ"ל להוסיף שאע"פ שלמפרע נתגלה שהייתה השגחה כבר מתחילת מלכות אחשורוש אבל משמע מחז"ל ומלק"ה ועוד שדייקא הפור הפך לפורינו שדייקא ע"י שרצה להפיל הגורל גרם לעורר את בחי' הגורל להיפך מכוונתו כי הוא רצה להוכיח שאפילו שם כבר אין אהבה אלא קנאה ונתברר להיפך ששם בשורש הרצון, (ואין טעם ברצון) האהבה היא לא תלויה בדבר. ונתעורר הגורל א' לה' וגורל א' לעזאזל. והוא בעצמו נעשה השעיר לעזאזל.

^{כט} גם בדפדפ"ר הפ"ר, ובכל המנוקדים – הפ"ר, וצ"ע אולי הבינו כך מהציון לאסתר ט' שציינו השפירינער רב אבל א"כ למה לא תיקנו הפור כמ"ש בפסוק ועוד הרי ציין גם לכתבי האריז"ל ששם ידוע שפ"ר מרמז למספר פ"ר דינים וזוה רוח חיים פורים. ועוד למה לשנות ממה שכתב מוהר"ן.

^ל מגילת אסתר פרק ט (כו) על כן קראו לַיָּמִים הָאֵלֶּה פּוּרִים עַל שֵׁם הַפּוּר עַל כֵּן עַל דְּבַרֵּי הָאֲגִירָה הַזֹּאת וְמָה רָאוּ עַל כֵּךָ וְמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם: עיין לק"ה שחיטה הלכה ד אות ח – ועל כן המן הרשע, ימח שמו, הפיל פור מיום ליום ומחז"ש לחז"ש וכו' (שם ג). עד שנפל לו הגורל על יום י"ג באדר, כי המן היה חכם להרע ומכשף גדול, וידע שהפירות נעשים בכל יום יום כפי היום וכפי הדור. ועל כן בהכמתו הרעה הטיל גורלות, כדי לכוון החז"ש והיום שיוכל להתגבר על ישראל חס ושלום, ובדאי גורלו לא היה דבר ריק, ובדאי כן היטב בגורל היום המיוחד, שהיה בלתי אפשרי לעמוד כנגדו (עין אסתר רבה ז, יג). אבל ה' יתברך גבור על הכל ועשה עמנו נסים ונפלאות גדולות ונוראות, ועוד והושיע למרדכי ואסתר בכל החצומות וזעקתם, להכניע המן הרשע וכל זרע עמלק באותו היום דקא. ונתהפך מהפך אל הפך, כמו שצאמר (שם ט), "ונהפך הוא". ובאמת היה גם נפלא שאין כמוהו שנתהפך הפור והגורל מהפך אל הפך ממש, שדייקא באותו היום נהרגו ונשמדו זרע עמלק, ועל כן נקראו הימים האלה "פורים" על שם הפור" (שם). כי זה עקר תקף הנס הנפלא והנורא הזה, שפורו וגורלו של המן, שהיה מכשף מפלג וחסם להרע כזה, וכך נאד

הפּוֹרֵר דְּקְדוּשָׁה שְׁנֵעוּר נִגְדוּ וּנְפַל עַל יְדוֹ וְנִהְפֵךְ הַפּוֹר שָׁלוֹ לְפּוֹרֵנוּ/לָךְ לִגְ(לד')/לָהּ כִּי דִיּוּקָא ע"י הַגּוֹרֵל שְׂרָה לְפָנֵינוּ צוֹ וְלֵהֲטִיל צוֹ סִפְקָא, שֶׁסּ הוּא מְקוֹם גְּבוּהָ מֵאֲדָ/לָּהּ שֶׁסּ אֲדָרְבָּה מִתְּגַלָּה הָאֵלֶּה שְׂדַעַת שְׂאוּבָה הַקִּבְ"ה אֶת יִשְׂרָאֵל, אֲהַבָּה שְׂאִינָה תְלוּיָה בְּשׁוֹם דָּבָר, (וּכְמִזְבֵּחַ בְּכוֹנוֹת שְׁנַעַץ ו' צִפּ"ר דִּינִים כְּדִי לְפָנֵינוּ צִפּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל וְדִיּוּקָא ע"י נִתְעוּר הַפּוֹרֵר דְּקְדוּשָׁה שְׂהוּא צִפּ"ר קָמָה שְׂהוּא מִיְלּוֹי שֶׁסּ אֲהִי-ה) אֲבָל צִאֲמַת לֹא נַעֲשֶׂה מִמִּילָא אֲלָא ע"י הַתְּפִלוֹת וְעוֹמוֹת שֶׁל מִרְדְּכִי וְאַסְתֵּר וְכָל יִשְׂרָאֵל נִתְהַפֵּךְ הַפּוֹר שֶׁל הַמֶּן לְפּוֹרֵנוּ כְּמִזְבֵּחַ בְּלִקְ"ה הַגִּל. וְעִי"ז הִיטָה נִפְלִיתָ שֶׁל הַמֶּן הַרְשָׁע, וּמִסְתַּמָּא גַם הַיּוֹם ע"י תַּעֲנִית אֲסְתֵּר וְעוֹד ע"י מַלְאוֹת הַיּוֹם שֶׁל פּוֹרִים וְע"י צִחִי עַד לֹא יָדַע חוֹזֵר וּמִתְעוּר לְאוֹתוֹ אֹרֶךְ גְּבוּהָ הַנִּקְרָא גּוֹרֵל וּמִתְגַּלָּה הָאֵלֶּה שְׂדַעַת שְׂאוּבָה הַקִּבְ"ה אֶת יִשְׂרָאֵל, וְע"י קְרִיאַת הַמְּגִלָּה שְׂמִגְלָה אֶת הָאוֹר הַנִּפְלָא וְעוֹסֵם שֶׁל שְׂחִי הַנִּשְׁמוֹת מִרְדְּכִי וְאַסְתֵּר וְע"י הַשְׁמַחָה שֶׁל פּוֹרִים וְהַשְׁתִּיָּה שְׂזֶה גַם תִּיקוֹן הַצִּרִית/לָּהּ שְׂהוּא עֵיקָר הַהֲכָנָה שְׂכִרִיךְ לְטִהַרֵת אֲכִילַת הַפֶּסַח וְהַמַּחֲתָה כָּל הַדִּינִים, וְאֲחָ"כּ מִפּ"ר הַגִּל

מֵאֲדָ בְּגוֹרֵלוֹ עַל אוֹתוֹ הַיּוֹם דִּיקָא, אֲשֶׁר בְּאֲמַת הִיטָה עַת צָרָה מֵאֲדָ וְלֹא הִיטָה אֲפָשָׁר לְעִמּוֹד נִגְדוּ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, עַל כֵּן הִסְפִּימוּ עֲלֵיוֹנִים לְהַגְזִירָה חֵס וְשָׁלוֹם, אֲבָל אִישׁ בְּעַר לֹא יָדַע שְׂמֵאֲד עֲמָקוֹ מִחֲשׁוֹבוֹתָיו יִתְבָּרַךְ וְאִין שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם, כִּי אִף עַל פִּי שְׂבָאֲמַת זֶה הַיּוֹם מְסַגֵּל לוֹ לְרַעְתּוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, וְקָשָׁה מֵאֲדָ מֵאֲדָ לְעִמּוֹד בְּנִגְדוֹ, עַד שְׂבָמַעַט כְּמַעַט הָיוּ נִצְבָּדִין חֵס וְשָׁלוֹם, כָּל שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, אִף עַל פִּי כֵן, אֲתָה מְרוֹם לְעוֹלָם ה', וְאַפְלוֹ חֶרֶב קָדָה מְנַחֵת עַל צִאֲרֵי שֶׁל אָדָם אֵל יִמְנַע עֲצָמוֹ מִן הַרְחָמִים, כִּי עַל יְדֵי הַצּוֹם וְהַתַּעֲנִית שְׂגוּרֵי מִרְדְּכִי וְאַסְתֵּר נִתְהַפֵּךְ מִהֶפֶךְ אֶל הֶפֶךְ, וְנִתְהַפֵּךְ הַגּוֹרֵל וְהַפּוֹר, לְהַפִּיל אוֹתוֹ וְזָרְעוֹ וּמִשְׁפַּחְתּוֹ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם דִּיקָא, כִּי זֶה יָדוּעַ (עֵין יְרוּשָׁלַיִם תַּעֲנִית פֶּרֶק א, הַלְכָה א, וְעֵין בִּלְקוּטֵי מוֹהַר"ן לֵג, ב וְסִימָן קטו, וְחֶלֶק ב, סִימָן יב), שְׂבָבֵל מְקוֹם שִׁישׁ כֹּחַ לְסִטְרָא אֲחִירָא לְהַתְּגַבֵּר בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, בְּיֹדָאֵי יֵשׁ שֶׁסּ קִדְשָׁה טְמוּנָה וְצִפּוּנָה וְנִסְתָּרָת קִדְשָׁה גְבוּהָ מֵאֲדָ מֵאֲדָ, רַק שְׂהִיָּה בְּהַעֲלֵם וּבְהַסְתֵּר גְּדוֹל מֵאֲדָ מֵאֲדָ, עַד שְׂנִדְמָה שְׂאִי אֲפָשָׁר בְּשׁוֹם אֲפֹן לְהַכְנִיעַ אֶת הַסִּטְרָא אֲחִירָא וְהַקְלִפָּה הִיטָה, אֲבָל בְּאֲמַת אִם תִּרְצֶה תִּתְגַּבֵּר עָלָיו, רַק שְׂצָרִיכִין יִגִּיעָה יוֹתֵר בְּצוֹם וְתַעֲנִית וְצִעָקָה וְשׁוּעָה וְתַפְלָה וְתַחֲנוּנִים הַרְבֵּה, כְּמוֹ בִימֵי מִרְדְּכִי וְאַסְתֵּר. וְאִזּוֹ יִכּוֹלִין לִזְכּוֹת שְׂיִתְהַפֵּךְ הַדָּבָר מִהֶפֶךְ אֶל הֶפֶךְ כְּמוֹ שְׂהִיָּה אִזּוֹ, שְׂדִיקָא בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הִפִּילוֹ אוֹתוֹ וְנִתְהַפֵּךְ הַפּוֹר וְהַגּוֹרֵל מִהֶפֶךְ אֶל הֶפֶךְ. עַל כֵּן קָרָאוּ לִיְמֵי הָאֵלֶּה "פּוֹרִים" דִּיקָא. וְכְמוֹ כֵּן הוּא בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וּבְכָל יוֹם וְיוֹם, כְּמוֹ שְׂנַמְר (שָׁם ט), "וְהַיְמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וְכוּ". וְהַכֵּן מֵאֲדָ דְּבָרִים אֲלוֹ לְמַעֲשֶׂה, כִּי חִיָּה הַנִּצְחִיִּים תְלוּיִים בָּזֶה, שְׂתַּאֲמִין וְתַדַּע בְּכָל יוֹם וּבְכָל עַת וּבְכָל מְקוֹם, שִׁישׁ לָךְ כֹּחַ עֲדִין אִיךָ שְׂהוּא לְהַתְּגַבֵּר עַל מַה שְׂאֲתָה צָרִיךְ לְהַתְּגַבֵּר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וְהַמְּקוֹם דִּיקָא, וְה' יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר וְיִשְׁעֵה לָךְ, אָמֵן:

כָּל מַה שְׂאֲמָרוֹ חו"ל בְּעִינֵין יִדְעֵתוֹ שֶׁל הַמֶּן אִיתָא בְּסִפְרִים שְׂאֵע"פ שְׂבָאֲמַת הִיטָה חֵס גְּדוֹל אֲבָל בְּעִיקָר הַכוּוֹנָה לְשֵׁר שְׁלוֹ.

לֵב לְשׁוֹן הַפִּיט שְׂאֲחָרִי קְרִיאַת הַמְּגִלָּה בְּלִילָה

צִיּוֹן זֶה נוֹסֵף בְּתוֹרָלוֹ בְּפִינִים

^א **אֲסְתֵּר ט' ו' בְּכוֹנוֹת הָאֲרִי'ל בְּסוֹד הַפִּיל פּוֹר וּבְסוֹד פְּרָה אֲדוּמָה** [עֵינֵין פְּרִי עֵץ חַיִּים פּוֹרִים פ"ו. - וְהַפִּיל פּוֹר, פ"י - שְׁנַעַץ ו'. הַרְמוֹז ל' בֵּין אוֹתִיּוֹת פ"ה, ג' מְנַצֵּפ"ךְ, כְּדִי לְסַבֵּב בְּגִבּוֹרָתוֹ. וְהוּא לֹא יָדַע, כִּי ב' פַּעֲמִים קמ"ג יֵשׁ בְּאֲמָא מִימִינָא וּמִשְׁמָאלָא, עוֹלִין ג"כ פּוֹר, ע"כ קְרָאוּ לִימֵים אֵלֶּה פּוֹרִים, כִּי אוֹתִיּוֹת מ"י שְׂבָבִינָה נִשְׁתַּתְּפָה לז"א, לְהַפּוֹךְ הַקְלָלָה לְבִרְכָה ע"י אֲסְתֵּר. עוֹד עֵינֵין מִחֲבַרְת הַקּוּדֵשׁ (לְרִבִּי נָתָן שְׂפִירָא) שְׂעַר פּוֹרִים (ד"ה מִהָאֲר"י וְלֵה"ה שׁוֹרֵשׁ נִשְׁמַת הַמִּין)]

^ב **פְּרִי עֵץ חַיִּים** - שְׂעַר ר"ח חֲנוּכָּה וּפּוֹרִים (נִמְצָא בֵּין שְׂעַר ר"ח לְשְׂעַר הַשְּׁבַת) - פֶּרֶק ו' - דַּע, כִּי שׁוֹרֵשׁ הַמֶּן הִיטָה מִן הַקְלִיפּוֹת, שְׂכַנְגָד ו"א דְּבִרְיָאָה. וְאוֹת ה' מוֹרָה כַּח ה"ג דְּמִנְצֵפ"ךְ, וְאוֹתִיּוֹת מִין מוֹרָה עַל ב' הָרַשׁוּנוֹת הַיּוֹתֵר קִשּׁוֹת:וְהוּא חֲשַׁב לְהַשְׁחִית אֶת מִרְדְּכִי, שְׂהִיָּה מִיִּסוֹד אֲבָא וּמִתַּפְשֵׁט בּוֹעִיר אֲנִפִּין. ע"י ע"ץ גְּבוּהָ, וְלֹזֶה הִיטָה גְבוּהָ חֲמִישִׁים אֲמוּהָ, רִמּוֹז לֵה"ה דְּאֲמָא, אֲשֶׁר יִסוֹד אֲבָא עוֹבֵר דֶּרֶךְ שֶׁסּ כְּלוּל בָּהֶם:

וְהַפִּיל פּוֹר, פ"י - שְׁנַעַץ ו'. הַרְמוֹז ל' בֵּין אוֹתִיּוֹת פ"ה, ג' מְנַצֵּפ"ךְ, כְּדִי לְסַבֵּב בְּגִבּוֹרָתוֹ. וְהוּא לֹא יָדַע, כִּי ב' פַּעֲמִים קמ"ג יֵשׁ בְּאֲמָא מִימִינָא וּמִשְׁמָאלָא, עוֹלִין ג"כ פּוֹר, ע"כ קְרָאוּ לִימֵים אֵלֶּה פּוֹרִים, כִּי אוֹתִיּוֹת מ"י שְׂבָבִינָה נִשְׁתַּתְּפָה לז"א, לְהַפּוֹךְ הַקְלָלָה לְבִרְכָה ע"י אֲסְתֵּר, שְׂהִיָּה יִסוֹד דְּאֲמָא,

^ג **מַחֲבַרְת הַקּוּדֵשׁ** - שְׂעַר פּוֹרִים - ...וְחֲשַׁב לְהַשְׁחִית מִרְדְּכִי יִסוֹד אֲבָא הַמִּתַּפְשֵׁט בּו"א ע"י ע"ץ גְּבוּהָ נ' אֲמָה לְרִמּוֹז ל' גְּבוּהָ דְּאִימָא שִׂיִּסוֹד אֲבָא עוֹבֵר דֶּרֶךְ שֶׁסּ וְהַפִּיל פּוֹר פ"י ו' רִמּוֹז לז"א בֵּין אוֹתִיּוֹת פ"ה כְּדִי לְסַבֵּב בְּגִבּוֹרָה וְהוּא לֹא יָדַע כִּי ב"פ קמ"ג דְּאִי מִימִין וּשְׂמָאל עוֹלִים ג"כ פּוֹר ע"כ קְרָאוּ לִימֵים הָאֵלֶּה פּוֹרִים כִּי מ"י דְּבִינָה יִשְׁתַּתְּפוּ עִתָּה בְּפּוֹר לְהַפּוֹךְ קְלָלָה לְבִרְכָה ע"י אֲסְתֵּר יִסוֹד אִימָא

^ד וְעֵינֵין קַהֲלַת יַעֲקֹב - **פּוֹר יֵשׁ לְכַוְנוֹתוֹ אֶל מוֹזַל וְנִקְהָ שְׂכוּלָל י"ג תְּקוּנֵי דִיקָנָא** דְּבִחִי י"ג אֲהִי-ה וי"ג כ' (נִרְאָה הַכוּוֹנָה יֵג הַכוּלָּל) עוֹלָה גִימַט' פּוֹר (דְּהִינּוּ יֵג פַּעֲמִים אֲהִי-ה וְעוֹד יֵג הַכוּלָּל סה"כ שׁוֹה פּוֹר) וּפּוֹרִים בְּהוֹד עֲנַף הַבִּינָה ע"כ הִיטָה הַנֶּסֶם בֵּינָן.

^ה עֵינֵין שִׁיחַ שְׂרָפִי קוֹדֵשׁ - חֶלֶק ג' סִימָן ט - "...קִדְשָׁת הַבְּרִית עֲקָרָה עַל יְדֵי הַשְׁמִיחָה בְּמִוֶּכֶן בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ וְכְרוֹנוֹ לְכַרְכָּה בְּכִמְהָ מְקוֹמוֹת, שְׂעָקָר קִדְשָׁת הַבְּרִית זֹכִינָן עַל יְדֵי שְׂמִיחָה, וְכָאֲשֶׁר שְׂמַעֲתִי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּפִירוּשׁ, שְׂעָקָר הַתְּגַבְּרוֹת תְּאֻנָּה זֹאת שֶׁל נֶאֱמָר הוּא עַל יְדֵי עֲצִיבּוֹת וּמְקָרָה שְׂחוּרָה, עַל כֵּן צָרִיכִין לְהַתְּגַבֵּר עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר לְהִיטָה בְּשְׂמִיחָה תְּמִיד (שָׁם).

וְעֵינֵין שִׁישׁ"ק חז"ה סִימָן נ' - יֵשׁ אוֹמְרִים שְׂאֲמָר לְעֵינֵין שְׂתִיתִי יֵין בְּפּוֹרִים "נֶאֱמָר בְּרִאנְפִּין נֶאֱמָר תִּקּוֹן הַבְּרִית" - עוֹד יֵין, עוֹד תִּקּוֹן הַבְּרִית.

שנמתק צפורים נעשה/לח' פר"ה [לט']/מ', כי לצד מהפכה אדומה שהיא הכנה לפסח גם פורים הוא בוודאי הילוך ודרך הכנה להכנה לפסח [מא] כנ"ל.

וזהו בחי' (שיר השירים ה) **שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר**. דהיינו שע"י שושנים נוטפות מור עובר זוכים לשפתותיו, כי שפתותיו זה רמז על בחי' פסח/מב', כי פסח נוטריקון פה סח מג' (כמובא [מד']) כי מאות ליל הפסח לספר צניקים של יציאת מצרים וכל המצבה הרי זה משותף/מ"ה. **שושנה** היא אסתר/מ"ו (כמובא בווה"ק

ל" צ"ע אם מפ"ר נעשה פרה א"כ איך היתה נעשית פרה לפני נס פורים. וכנראה בירידת הדורות התגברו הפר דינים כל כך שכדי להמתקם צריך עוד הכנה של פורים ומחית עמלק שממנו עיקר התגברות הדינים וע"י האור של מרדכי שמתגלה בפורים נחלש הדין של הפר דינים ונעשה פרה.

ל" פר נעשה פרה – פ"ח שער עמידה פ"א. ושם שער השופר פ"א. שער הכוונות עמידה דרוש ה. ושם ר"ה דרוש ז'. קהלת יעקב ערך אדני"י אות ב ושם ערך אפר פרה. וע"ש ערך ארץ – מנצפ"ך גימטריא פ"ר ועם ה' אותיות גימטריא פרה. ושם ערך פרה. ובספר הלכות להאריז"ל פרשת חקת פרק יט. ושער הנצות ריש פרשת חקת. ע"ח שער ט ספ"ו. ועיין לק"ה שחיטה הלכה ה אות יח מה שייכות פור לפרה.

י" עיין **שער הכוונות** – דרושי העמידה דרוש ה' ונראה כוונתו שבהתחבר ה' לפר דינים נמתק קצת ונעשה פרה אדומה שהיא דינים קצת ממותקים. וזה לשונו – גם יש בחי' ב' של דינים כנ"ל וה"ס ה"ג של מנצפ"ך הנ"ל אשר בתחלה יורדים אל הגב' ומשם יורדים אל נוק' דז"א והם בגי' פ"ר כמנין מנצפ"ך. **וגם פ"ר ניצוצין אלו גם הם צריכין להמתק ע"י שרשם שהם ה' גבורי' עליונים למעלה ואז נעשין פרה כענין ש"ך ושכ"ה פ"ר ופר"ה** ואז נמתק' וכוונת מיתוקם הוא בתיבת אדני והוא כשתצייר ציור א' בציור יו"ר שהוא רי"ו ותחברנו עם ג' אותיות האחרות שהם דין יעלו פ"ר שהם פ"ר ניצוצין והרי נרמזו הפ"ר דינין. ואמנם אופן כונת מיתוק' הוא כך כי תכוין אל מה שנודע שהנוקב' בהיותה בפני עצמה נק' אדני. ובהיותה נכללת עם י"ס האצילות הנכללים בשם יהוה כנודע תהיה הנקבה נרמזת באות ה' אחרונה של ההווה הנו' ונמצא **כי זהו מה שתכוין שתמשוך הארת ה' אחרונה הנו' אל שם אדני המורה בציורו הנ"ל אל פ"ר דינין הנו' ואז יהיה פרה"ה והרי נתמתק ב' בחי' הדינים הנו' עד כאן לשון הכוונות.**

פר נעשה פרה – נראה הכוונה לפ"ר דיני המלכות שצריכים להתמתק בשרש הדינים שבבינה עלאה דמינה מתערין דינים והיא ה' ראשונה (וצ"ע שבכוונות הנ"ל אומר לכוין לה' אחרונה)

זהו בחי' מפר נעשה פרה – כי פר הוא העגל ותבוא פרה ותקנח צואת בנה דהיינו מיתוק דיני חטא העגל שהוא בחי' פר דינים ובאמת פרה אדומה היא אדום בחי' דין אבל ע"י ששורפים אותה זה בחי' מיתוק הדינים באש של מעלה בחי' בינה ואזי נעשה אפר פרה שמטהר מטומאת מת

מפר נעשה פרה – כי פ"ר הם דינים גמט' מנצפ"ך כנ"ל בחי' סוף (כי הן אותיות שבסוף תיבה) בחי' סוף הגלות שאז דייקא התגבר החושך בחי' דינים ודייקא עי"ז שזה בחי' דורמיטא עלו מוחין ועיר ומלכות קבלה מבניה ונתגלה יסוד דאבא בחי' צדיק הדור להמתק הדינים ונעשה מהפר דינים דייקא פרה לטהר טמאים.

עיין לק"ה שחיטה הלכה ה אות יח – מוהרנ"ת מנחם הקשר בין פור לפרה וע"י שנקבל המון כוונותו לפגום צגול דהיינו צפור עי"ז נעשה פורים ומפור נעשה פרה היינו עי"ז שלא נפגם הגורל עי"ז נשאר לנו כפרת העונות של שני השעירים צוה"כ קסם בחי' פרה אדומה.

וזה לשונו – **זהו בחי' פרשת פרה שקורין אחר פורים וכתב ארימור"ר ז"ל (בס"י ע"ד בל"ה) שבתחלה הוא פור ואח"כ נעשה פרה. ולכאורה מה שייכות פור לפרה.** אך ע"פ הנ"ל שע"י הפור רצה לפגום בהגורל של יוה"כ שעל ידו נכנס הכה"ג לבית ק"ק להמתק כל הדינים שע"י עיקר התגלות ההעלמה. כי כל העלמות ע"י הדינים שמהם כל כח הס"א והיציד"ר המעלים האמת. והמן ע"י שהפיל פור הוא הגורל בכשפיו העצומים. רצה לפגום בגורל דקדושה של יוה"כ שנתן אהרן על שני השעירים גורל א' לה' וגורל א' לעזאזל. **ע"כ כשזכו להכניעו ונעשה פורים ע"ש הפ"ר זוכין אח"כ לטהרת הפרה אדומה. כי פרה אדומה ושעיר המשתלח הם בבחי' אחת כי שניהם מעשיהם בחוץ (כמובן בספרים). ועל ידם דייקא עיקר טהרת וסליחת עונות.** כי עיקר מעשה פרה הוא שצריכין לשוחטה נוכח פתח אוהל מועד שהוא ק"ק. ולהמשך ההמתקה משם מק"ק. עד שבתוקף גודל כח הצדיק הממתק הדינים יהיה נמשך השכל העליון שהוא ההמתקה עד לחוץ ממש. שיהיה נמשך משם עצות נפלאות עד שכל העומדים בחוץ ממש יהיה להם תקוה לבל יאבדו לגמרי ע"י התגברו' אבי אבות הטומאה ח"ו שהוא טומאת מת שהוא מעלים האמת מאד מאד בכמה מיני העלמות והסתרות בלי שיעור וערך. עכ"ל הל"ה.

וצ"ע שלא ביאר ממש איך מהפור נעשה פרה אלא שלא נפגמה בחי' טהרת פרה דהיינו שני השעירים ואולי כוונתו שפרה מקבלת טהרתה מגורל יוה"כ ולכן העמדת הגורל העמיד גם את טהרת פרה בעצמה ועדיין צ"ע

צ"ע אולי גם פור בחי' פר דינים ומפ"ר דינים נעשה פרה היינו ע"י הפורים נמתקים הדינים כנ"ל וזה נרמז במה שנוסף ה' לפ"ר דינים, כי הדינים והסט"א הפגם שלהם הוא בבחי' הנוק' בבחי' ההמלכה שאינה כראוי כי הם גאות וגם אינם מכוונים למקום הנכון דהיינו עקומים היפך היושר. דהיינו שהם בחי' עגל וע"י תיקון המלכות בחי' ה' נוסף לפר ה' ונעשה פרה לקנח צואת בנה היינו תיקון המלכות בתכלית דהיינו כמו מצות פרה אדומה שעושה אע"פ שלא מבין.

ל" עיין פל"ה בספר חסד לאברהם מעין ב' נהר נו – ל' יום לפני פסח מתחיל הקב"ה להוציא נפשות ישראל מזהילות הטומאה. וכן צניי יששכר מאמר ד' אות ח-י. ועיין ש"ע או"ח תכס א ב"ב בשם ח"י מה ענין פל"ה בשם חסד לאברהם מעין ב' נהר נו – ל' יום לפני פסח מתחיל הקב"ה להוציא נפשות ישראל מזהילות הטומאה. וכן צניי יששכר מאמר ד' אות ח-י. ועיין ש"ע או"ח תכס א ב"ב בשם ח"י

מ"ב כלל המהלך הוא פר, פור, פרה, פסח. ועיין תורה פג מתן בסתר יכפה אף שש פא בא"ב ושש כפול פ' תפ גמט' שמה של הקליפה לילי ועי"ש והוא פלאי משמע מגלויי הכתר וידוע שיש אומה שלימה, (שיצאה פסולת מאברהם אבינו שמדתו חסד) שהיא חסד דקליפה, שאינה יכולה לבטא האות פא, קליפת ישמעאל תאות ניאוף בחי' טומאת מת כמבואר בתורה רמב וקוראים פרשת פרה להטהר ממנה וצ"ע

י"ב נוסף בתקפא

י"ד פרי עץ חיים חג המצות פ"ו (ד"ה מגיד) וסוף פ"ד וספירת העומר סוף פ"ג ובשער הכוונות דרושי הפסח פרקים ג' ד' ו' יא יב

מ"ה לעיל אמר שפורים הכנה לפרה שהיא הכנה לעשית קרבן הפסח, וכאן מוסיף שפורים הכנה למצוות מגיד שהיא פה סח להיות מרבה בסיפור ניסי יציאת מצרים, ולקמן יאמר שמרדכי בחי' מור דרור משמע שהאור של מרדכי שמתגלה בפורים הוא הכנה לחירות של פסח שצריך כל אדם להרגיש כאילו הוא יצא בעצמו ממצרים. ועוד בסוף התורה מבאר שפורים הכנה להחיות מחמץ.

י"ז **אסתר** – בכוונות מובא שהיא בחי' מלכות דאמא עלאה. ובוהר כי תצא רעו. ובמקדש מלך שם מבואר שנשמתה מאצילות ונשמה כזו לא יאונה לצדיק כל רע ואין לקליפות שום אחיזה בה לכן לא אפשר לאחשוורוש לגעת בה כלל ומבואר שם שמרדכי ידע שם מפורש והיה שולח שידה במקומה שהייתה קליפת נגה דנפש דאסתר ונתלבשה בגוף ורק בה נגע אחשוורוש וממנה נולד דריוש ולכן היה חציו טוב חציו רע כי כן היא קליפת נגה שממנה בא (אמנם עיין בן יהוידע על סנהדרין דף עד שכתב שביום לא הייתה יכולה לעשות כן ולכן דריוש היה כן ממנה. ועוד קשה שהרי בוהר שלח קסט: מבואר שלבשה מלכות דהיינו לבוש מג"ע כשבאה אליו באותו יום א"כ מסתמא כן הייתה זו היא בעצמה וצ"ע עיין זוהר ח"ג דף רעו הנ"ל שלא שייך ותלבש מלכות אם היא נטמאה לגוי אפילו באונס) ועיין לק"ה פורים ד' ו' שאסתר הייתה בחי' אור הגנוז שנאמר עליו ימנע מרשעים ואורם ולכן לא יכול היה אחשוורוש לגעת בה וכמו שרה אמנו בבית פרעה ומסתמא כוונתו לוזהר ח"ג דף רעו הנ"ל ששם זה כתוב.

יתר ביאור בוה עיין קנאת ה' צבאות לרמח"ל ח"ב ד"ה מעשה אסתר היה באונס.

[מז/מח] ובכהאריז"ל [מט], ושושנה גימ' אסתר [יז] כי שושנה בין החוחים הוא כינוי לנכסת ישראל כמבואר בריש הקדמת הזוהר ונכסת ישראל היא ספירת המלכות והמלכות נקראת ככל דור על שם נדקת הדור¹⁶ שאז היתה אסתר. **נוטפות מור עובר** זה בחי' מרדכי, כי מרדכי בחי' מור כמ"ס/י¹⁷ כנימי מור והדס בחי' **מר דרור** [נג/נד] שהוא אחד מסממני הקטורת, ובגמ' (חולין קלט ע"ב) /י¹⁸ אמרו מרדכי היכן הוא רמוז בתורה ותילו שרמוז בפסוק "מר דרור", ודרור הוא לשון חירות [ני], בחי' חירות של פסח [יז] כי מרדכי הצדיק היה נשמה גדולה מאל (יסוד לדבא כמבואר בזוונות) ובתורה ס' מבאר רבינו שהיא בחי' זקן בחי' עתיק יומין, שזכתה בחי' בינה שהיא בחי' שנת היוזל שנת החמשים שנה מאז החירות ושחרור עבדים בחי' החירות של פסח. וזהו "ששנים נוטפות מור עובר" כי מרדכי הצדיק בחי' מור נוטף ומאזר את אורו הגדול בשושנה היא אסתר שהיתה נשמה גדולה מאל מבחי' עולם האצילות/י¹⁹, שעל כן היתה בחי' אספקלריא המאירה, שהאזר זה אורו כל אורו הגדול בבחי' מור נוטף ועובר על גדולתו עד שנוטף לחוץ, ועל ידי שניהם התגלה ונקבע לדורות אור נפלא של חירות שמתחיל צפורים ונשלים בפסח.

וע"כ צירוף של פורים מרומז בפסח, בפסוק (שמות כג) /י²⁰ **שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך למועד חדש האביב כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם**. /ס' **למצרים ולא יראו פני ריקם** ר"ת **פורים**. וזהו לא יראו פני ריקם/ס' כי ע"י האור של פורים לא באים ריקם לפסח אלא עם בחי' אור החירות של

¹⁶ ותלבש אסתר מלכות עיין זוהר ח"ג דף רעו. ושושנה בחי' נכסת ישראל שם דף רלג ובח"א דף א. ונכס"י בחי' מלכות כידוע.

¹⁷ הקדמת זוהר דף א. – רבי חזקיה פתח, כתיב, (שיר השירים ב) (פנחס רלג, ופ' תשא קפט) בשושנה בין החוחים. מאן שושנה, דא כנסת ישראל. (בגין דאית שושנה ואית שושנה), מה שושנה דאית בין החוחים אית בה סומק וחור, אופ כנסת ישראל אית בה דין ורחמי. מה שושנה אית בה תליסר עלין, אופ כנסת ישראל אית בה תליסר מכילן דרחמי דסחרין לה מכל סטרהא. אופ אלהים דהקא (נשא דף קלא ב, וקלח, וקמו) (שמות קפו א) משעתא דאדבר אפיק תליסר תיבין לסתרה לכנסת ישראל ולנטרא לה.

¹⁸ שער מאמרי רשב"י על זהו בראשית א. וקהלת יעקב ערך אסתר

¹⁹ קהלת יעקב ערך אסתר, וערך כהנים, וערך פתח עינים, וערך שושנה, ושער הכוונות פורים דרוש א'

²⁰ חיי מוהר"ן – אות תקסג – (קב) שמעתי מרבינו זכרוננו לברכה שבימי אברהם אבינו היתה השכינה נקראת בשם שרה, ובימי יצחק בשם רבקה, ובימי יעקב בשם רחל ולא (הלכות פסח הלכה ב). וכן מובא בזה הקדוש מעין זה:

²¹ סדר סליחות לתענית אסתר – במתי מספר חלינו פניך. לשועת נבאים אל תעלם אונך. הקשב תחנתם משמי מעונך. כבימי מור ויהדס הושעת בנך:

²² שמות ל כג. ובחולין קלט מרדכי מן התורה מנין דכתיב מר דרור והתרגום מירא דכיא

²³ שמות ל (כג) ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור חמש מאות וקנמן בשם מחציתו חמשים ומאתים וקנה בשם חמשים ומאתים:

אונקלוס (כג) ואת סב לך בוסמין רישא מירא דכיא תרגום יונתן – ואנת סב לך בוסמין בשרויא מור בחיר

אבן עזרא – הפרידו הכתוב מהבשמים כי כתוב אריתי מורי עם בשמי. וזוהי זה בחי' "לוי אחיו" כיוון שהיה גדול מהם

הרמב"ן מביא ראשונים שסוברים שהוא שמן המוסק הנוסף מחבורה בבטן הצבי דווקא כשהוא חפשי ולכן נקרא דרור אבל הוא חולק מכח המדרש הנ"ל וס"ל שהמור הוא סוג שרף עצים.

²⁴ חולין קלט: (שאלו פנולו את רב מנחם) משה מן התורה מנין? (בראשית ו-ג) בשגם הוא בשר. המן מן התורה מנין? (בראשית ג-יא) המן העץ (למ) שחלוו על עץ) אסתר מן התורה מנין? (דברים לא-יח) ואנכי הסתר אסתיר מרדכי מן התורה מנין? דכתיב (שמות ל-כג) מר דרור ומתרגמין מירא דכיא:

פרש"י – מנין. לגדולת מרדכי: מר דרור. וקרי ליה ראש לבשמים לצדיקים ואנשי כנסת הגדולה:

ועיין ביאור החברותא שם – 8. **המהרש"א** ביאר שמצינו שמות נוספים לארבעה אנשים אלו, ואילו שמות אלו ניתנו להם על ידי מצרים או פרסיים וזיה מקום לומר שאינם עיקר שמם ולכן מוכיחה הגמרא שנקראו בשמות אלו על שם ענינם, וכדלהלן. **משה**, שעל ידו התפרסם שאין המבול מטבע העולם, שהרי על ידו נטבעו המצרים בים וישראל הלכו ביבשה. **המן**, כי הוא גזע צפוני מעשו, וכמו שדרשו שהנחש והמן פתחו ב"אף" ונתנו עיניהם במה שאינו שלהם. וראה **בחיודשי אגרות להגר"א** [בכורות ח'] שהמן ובני הם הס"א והנחש, ותלו אותם על העץ פירוש על סיבת עץ הדעת. וראה **בכתב סופר** [ע"ה"ת, אסתר] שפירש שראה גזירת המן על אותו חטא של עץ הדעת שחטאו בסעודתו של אחשוורוש כמו שחטא באכילת עץ הדעת. וראה עוד **בכחמה ומוסר** [רמד] **ובזרע ברך**. אסתר, שבימיה הסתיר הקב"ה פניו מישראל כי הסתירו עצמם מדיבור "אנכי" שהוא עיקר אמונה, וראה **בביאורי הגר"א** [לב"ק צ"ב] שכתב שנאמר בה הסתר, כי כל הנס נעשה בהסתר, ולכן לא נזכר שם ה' במגילה בפירושו. וביאור דבריו **בימי הפורים** [מאמר י', י"ט]. וראה עוד **בשפתי חיים** [מועדים ב' ר"ט] שהתורה לא ראה רק לגלות מקור שמה של אסתר, אלא את שורש ההנהגה שנעשית על ידה. **מרדכי**, שנחשב ראש לגדולה כראש הבשמים, שעל ידו נעשית ההצלה, משום שהוא ואנשי כנסת הגדולה לא השתחוו לצלם ולא נהגו מסעודת אחשוורוש. וראה **בביאור הגר"א** אסתר [פ"ב ה] שביאר באופן אחר.

²⁵ דרור לשון חירות דכתיב וקראתם דרור וקרא כה י' ועיין רמב"ן שמות ל כג מ"ש"כ שם בשם הרד"ק

²⁶ פסחים קח: קט: קיז:

²⁷ כנ"ל בזה כי תצא רעו. ובמקדש מלך שם מבואר שנשמתה מאצילות ונשמה כזו לא יאונה לצדיק כל רע ואין לקליפות שום אחיזה בה לכן לא אפשר לאחשוורוש לגעת בה כלל.

²⁸ שמות פרק כג (יד) שלש רגלים תחג לי בשנה: (טו) את חג המצות תשמור שבעת ימים תאכל מצות פאשר צויתך למועד חדש האביב כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם:

פרש"י – ולא יראו פני ריקם – כשתבאו לראות פני ברגלים הביאו לי עולות (חגיגה ז):

²⁹ צ"ע מדוע הביא את כל הפסוק ולא רק את סופו ששם הראשי תיבות פורים, ובפשטות כי בתחילתו מדובר בפסח שפורים הוא ההילוך אליו. ועדין היה יכול לצטט רק שבעת ימים תאכל מצות וכו' כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם. ואולי רוצה לומר כי חודש ניסן מועד חודש האביב כדי ללמד שצריך לעבר את השנים כמבואר בגמ' והוא בספורנו שם. וגם זה רומז לפור והגורל שהפיל המן כי מבואר בספרים שנפל הגורל על חודש אדר אלא שאז היה שנה מעוברת והגורל נפל על אדר ב' שבו אין מול לישראל ולכן לא שלט הגורל שעשה על ישראל.

³⁰ אולי אפשר לרמוז גם עפ"י הכוונות שהאור של מרדכי שהוא יסוד דאבא לא מתגלה אלא ע"י ההסתרה של זמן הניסור שאז המלכות מקבלת מאמא ולא מו"א ועל כן יסוד דאבא גלוי דהיינו נשמת מרדכי הצדיק נמצא שדייקא ע"י "לא יראו פני" דהיינו הסתרה של פורים היא הדרך והילוך לאור הגדול שמתגלה בפסח.

מרדכי^{כב} כי פורים הוא דרך/ג' לפסח, שיהיו יכולים להיות נזהרין מחמץ/ס"ו כי החמץ הוא היל"ר והאור מרדכי האדיק שמאיר צפורים הוא בחי' אור החירות מיל"ר בחי' "אשריך ארץ שמלכך בן חורין" ועל ידו נקל להזהר מחמץ הפסח/ס"ו. /ס"ו (ופסק באמצע הענין ולא גילה יותר) :

עד כאן דיבר ממה שהתחדש בנס פורים לפני בניין הבית השני. ולכאורה ההמשך הוא סיכום של הנ"ל שזעשיו ההתחלות מפורים. אבל ממה שלא סיים זאת לעיל, אלא הוסיף זאת לאחר זמן, וגם כאן לא אמר זאת בפירוש, ומהאופן שמוהרנ"ת היה חוזר על דברי רבנו כמו שסיפר זאת תלמידו רבי נחמן מטשערין, שאמר און היינט באריכות גדולה ואחריה שתיקה גדולה. וכן מהעובדה שגמר אז לילות את העשרה מזמורים של תיקון הכללי, שהוא עיקר תיקון הצרית שגילה רבנו שזה עיקר ההכנה לפסח כנ"ל, וכן המעשה מו' צטלרס שהתחיל לספר איך שמחים וכבר אמר (שי"ק ח"ג סימן ט) ששמחה היא עיקר תיקון הצרית. נראה שכן כוונתו בעיקר לרמוז למה שהתחדש ע"י רבנו בעלמו.

כי בתחילה היינו עד נס פורים צסוף גלות שצעים היו כל ההתחלות/ס"ו מפסח כנ"ל שפסח הוא בחי' תשובה שתחילה מאיר אור גדול של המדרגה הצאה ומסתלק ומכאן הרשימו לנו מתגברים להכין לו כלים, וע"כ כל המצות הם זכר/ס"ט ליציאת מצרים [ע"/ע"א] כי את כל המצוות קבלנו צסיני אחרי מנו ימי הספירה שהם ימי התשובה כנ"ל שצבם

^{כב} עוד אולי אפשר לומר כי לא יראו פני ריקם היינו החיוב להביא שלמי שמחה, אבל פנמיות השמחה ממשיכים מההארה של פורים שמתגלה האהבה שבדעת הקשר הפנימי בין ישראל לאביהם. ושכל עזות הגוף המביא את העצבות הוא לא האני האמיתי אלא בגד בוגד וצריך לקיים "ויעזוב בגדו אצלה וינס" עיין זה כי תצא דף רעה: שוו אותה בחי' של מה שנתבאר גבי אסתר ששלחה שידה במקומה לאחשוורוש. ולזה מרמו התחפוש של פורים לרמוז שחזן מהאני האמיתי הכל רק תחפוש ומכאן ההתחזקות וההתגברות על הייאוש שע"י ההילוך לשמחת הרגל של פסח.

ומתפרש הפסוק מסופו לראשו, שע"י לא יראו פני ריקם שבעת ימים תאכל מצות. דהיינו שצריך לעלות לרגל עם השמחה של פורים וע"י שבעת ימים תאכל מצות

^{כג} מה שנקט דרך דייקא אולי כי ידוע שדרך אינה תכלית אלא פרוודור להגיע אל הטרקלין לכן בבחי' דרך שם כל הנסיונות כמבואר באבות והפתתים של היצירה כדי למנוע מלהגיע כראוי לטרקלין, וזה דייקא ההכנה שצריך לקבל מפורים כיצד להגיע לתשובה והגאולה של פסח כראוי, ולעמוד בנסיונות של פתויי הדרך לשם. ובלק"ה מבאר שהעיר זה ע"י השמחה שממשיכים מפורים שע"י מתרחב הלב ויש כח להתגבר על התאות. הפך העצבות שהוא מפיל לתאוה דייקא.

^{כד} צ"ע דלכאורה נראה שלומד זאת מהפסוק הנ"ל שבעת ימים וכו' והרי לא נזכר בו חמץ. ואולי נרמו בכאשר ציויתך עיין אור החיים שם.

^{כה} פורים דרך לפסח – עוד עיין בבני יששכר מאמר ד' אות ח"י – ל' יום מפורים לפסח הם תשך שעות ג"פ עמלק כי בפורים מתחיל מחית עמלק וג"פ כנגד מחשבה דיבור ומעשה. דהיינו חב"ד חג"ת נה"י ובדיקת חמץ היא גם מחית עמלק שהוא היצירה.

^{כו} נמצא במה שפורים הכנה לפסח תחילה דיבר מטהרה ואח"כ מפה-סח היינו דיבור ואח"כ מחירות ואח"כ נזכר אכילת מצה ואח"כ זהירות מחמץ. ואולי הם בחי' מחשבה דיבור ומעשה, דהיינו טהרת המחשבה וזהירות הלב מתאוות ודיבור קדוש וחמץ ומצה. במעשה סור מרע ועשה טוב.

ואולי אפשר לבאר קצת שתחילה הוא פור, היינו הפר דינים לתוכם הכנים המן הרשע את בחי' ו"א שהוא ו', וע"י פורים בחי' "פורת דרכתי" נתפוררו הדינים, וגם נתקנה המלכות במקומה להיות אחרונה מפר לפרה, ואח"כ מבחי' "שושנים" נתתן בחי' "שפתותי" היינו ע"י שושנה היא אסתר היא אמא עלאה נתקן בחי' תשעה קבין דיבור שנטלו נשים ונעשה פה סח, ומבחי' יסוד אבא המושך מלבנונית הכתר מיג תקוני דקנא (פע"ח) ומתגלה בקריאת המגילה, שמגלה מהלך של השגחה נפלאה בתוך ההסתר של כל שנות מלכות אחשוורוש, ואזי מרדכי, מרי דכיא, מטהר הלב ומאיר החירות של פסח. וע"י מחית עמלק שבפורים נקל להוזהר מחמץ בפסח וכפי מה שהוא רחוק מחמץ כן מאירה לו המצה.

^{כז} נמצא כבר בדפוס

^{כח} עיין תורה ד' תנינא אות ב' שכל ההתחלות ע"י צדקה שפותח כל הפתחים, ואולי על כן לפני פסח עוסקים הרבה בקמחא דפסחא שהיא מצוות צדקה גדולה ועוסקים בזה הרבה יותר משאר השנה.

^{כט} הלשון זכר ליציאת מצרים צ"ע ואלי הכוונה כי יציאת מצרים היה על מנת שנקבל את המצוות, שעל מנת כן הוציאנו ממצרים וכמ"ש חמישים פעם בתורה אני ה' וכו' אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים כו' עיין סוף פרשת שלח סמוך לצווי על הציצית ועוד ומבואר בוזהר טעם שזכר חמישים פעם לרמוז לשער החמישים לבניה שהיא בחי' שנת החמישים שנת יובל שעל ידו הוציאנו ממצרים.

עוד איתא בחז"ל כל המועדים בטלים לבד מפורים וחנוכה. ומבאר בלק"ה פורים ד' אות ב' – ועל כן ימי הפורים לא יעברו וכו' (שם) וכל המועדים בטלים חוץ מפורים, כי פורים הוא בחינת התגלות אור האהבה שבדעת שיתגלה לעתיד לבוא. ועל כן לא יתבטלו ימי הפורים אפילו לעתיד, כי כל המועדים הם זכר ליציאת מצרים, ויציאת מצרים היתה שניצא מתחת יד פרעה, ופרעה הוא ראש לכל הקלפות, אבל אף על פי כן הוא בחינת הקלפה שהוא אצל התגלות הימים והמדות, כי פרעה אותיות הערף, ושם המקום שמתחילין המוחין לירד ולהתפשט בבחינת ימים ומדות, ושם אחריות פרעה, ובדאי הוא קלפה חזקה וקשה מאד מאחר שאחריותו בהתחלה ממש, אבל הוא סמוך לבחינת הימים והמדות, אבל הקן עמלק הוא שרש הרע והקלפה בבחינת ראשית גוים עמלק, כי הוא יונק מהסתרת והעלמת הדעת והמוחין מבחינת מאמר סתום כנ"ל אשר אי אפשר להכניעו ולבטלו כי אם בשזיכין לאור האהבה שבדעת שהוא למעלה מהמדות כנ"ל. ועל כן כל הימים טובים, שהם בחינת ימי טוב, דהיינו שבאותן הימים עשה השם יתברך עמנו נסים ביציאת מצרים והכניעו ימי הרע והתגברו ימי הטוב. ועל כן אנו עושין יום טוב, על כן לעתיד שאז יתגלה האהבה שבדעת, שהוא למעלה מהמדות, על כן אז יתבטלו הימים טובים, כי האור שיתגלה לעתיד הוא למעלה מהמדות כנ"ל, אבל פורים, שהוא בבחינת האהבה שבדעת, כי אז הכניעו קלפת הקן עמלק שניקתו משם מבחינת ההסתרה היא כנ"ל, על כן לא יתבטלו ימי הפורים גם לעתיד, כי אז יזכו גם כן להארה זו, דהיינו אור האהבה שבדעת שהוא גם כן הארה של פורים כנ"ל

^ל קושיית ספר עבודת הקודש (פל"ח מחלק סתרי תורה) מביאו השל"ה (מסכת פסחים פרק תורה אור אות קכב קלב), ומתמה על שתורתנו הקדושה יחסה כל מעשה המצות זכר ליציאת מצרים. הובא ספר אור המאיר – דרוש לפסח. ועיין רמב"ן שמות יג טז אברבנאל שמות כ' ב-ו. וחנינוך מצוה כא. ורבינו כאן מתרץ מדוע? כי כל ההתחלות מפסח.

^מ יש חילוק גדול בין יציאת מצרים לנס פורים כי במצרים ע"י (במדבר כ טז) ונצחק אל ה' וישמע קלנו וישלח מלאך ויצאנו ממצרים, והמלאך הוא משה רבנו כידוע, (ולפי הנ"ל בכוונות שנשמה שהיא יסוד דאבא לא מתגלית אלא בזמן הסתרה גדולה ומשה היה נשמה כוז כנראה גם הוא התגלה רק מכח ההסתרה, ואמנם חרטומי פרעה ראו או שהגואל צריך להוולד, וגורו כל הבן היאורה תשליכוהו. ואעפ"כ הגאולה עצמה היתה ע"י אני ולא מלאך, שהקב"ה בעצמו התגלה במצרים בליל הסדר לגאלם, (ובאמת גם מלאך ממש ירד כמ"ש שהדם על המשקוף היה כי בלא זה

הכנו כלים לאור מתן תורה שהאיר כליל הסדר של מצרים שלמחרת יאלנו ממצרים. ועבשיו [עב]/ע"ג, (ולא סיים) [ע"ד] ונראה מובן מכל הג"ל שעכשיו ההתחלות מבחי' פורים, מחית עמלק, ע"י אור החירות של מרדכי האדיק אצוים צפורים ע"י המגילה שמגלה את אורו כמבואר בכוונות פורים וע"י שאר מצוות היום והשכרות דעד ללא ידע שמגלה את האור הנפלא של ישרא' ללא אחידע שם הגורל שבו מתגלה האהבה שצדעת של הקצ"ה לישראל וע"י מחילת עוונות וטהרת השכל מהרהורים רעים שהם אצו חבות הטומאה כמבואר בתורה רמז וע"י אפשר לזכות בנקל לתשובה של פסח. וכל זה התחדש בסוף גלות שבעים שלפני בנין בית שני כהכנה לחושך שהיה צדית שני שפסקה הנבואה וגם לא כל ישראל חזרו לארץ ועשרה ניסים שהיו בראשון פסח ששני, ורוב ימינו היו בשיעבוד מלכויות וכל שכן כשנחצב והתחילה הגלות הנוראה של היום, שכדי לזכות לתשובה של פסח לרדף את ההכנה של פורים ומסתמא צעיקר את השמחה שזה עיקר המלואה צפורים/ע"י :

כל ההתחלות מפורים מבאר מוהרנ"ת בלק"ה/ש"ו עפ"י תורה ח' תנינא שהתחלה בפרשת שקלים שקורין עוד לפני פורים להזכיר סלריך לשקול לנורך הקרבנות בא' אחר ובה מצטלים את כח השקלים ששקל המן לאחשורש וכו'.

המלאך המשיחית לא מבחין בין ישראל למצרי. ויש בזה ביאורים) נמצא שאע"פ שהיו בני נח ועדין לא נעשו בני חורין היו במדרגה גבוהה של גילוי שכינה. ואע"פ שהיה בהם גגם של עבודה וזה כדאיתא במדרש אלו ואלו ע"י. אבל בגלות בבל (כמו ששמעתי מהרצ"ח) כיון שהקב"ה שונא זימה, לא ירד להצילם אלא בדרך הסתרה גדולה דייקא, כי נשאו נשים נכריות שזה הפגם גדול מאד כמבואר במ"א שלהדיא משפיע לחוץ וע"כ הקנאות פוגעת בו. (ועיין דברי סופרים אות לג עמ' 27 שגם זה שאחשורש לקח את אסתר נמשך מהפגם שפגמו ישראל שלקחו נשים נכריות) ובלק"ה ברה"ד' כה מבואר שעכשיו ההתחלות מפורים וכו"ל כי פורים הילוך לפסח וצ"ע א"כ מאי ועכשיו הרי זה התחיל כבר בבית שני. ועיין לק"ה בשר בחלב ה' אות יט שכתב הקדים רפואה למכה כי עיקר שמחת הרגלים היתה בביהמ"ק ומשחרב לוקחים אותה מפורים מבחי' הארת מרדכי הצדיק ע"י"ש. ועיין באיבי הנחל פ"ר נעשה פר"ה דהיינו פסח ראש השנה וכו' ע"י"ש. ועיין שיש"ק ח"א אות קסא בשם נתיב צדיק אות יא ששמע מרבו מוהרנ"ת שאמר ועכשיו יש רבינו ז"ל שכל ההתחלות מאתו. ועיין בעלים לתרופה מכתבים מרבי נחמן מטולטשין ז"ל מכתב ה'. מובא בשי"ש"ק ח"א קס כיצד חזר מוהרנ"ת און הינט.

ע"י צ"ע משמע שעכשיו הם לא זכר ליציאת מצרים, והרי גם היום המצוות הן זכר ליציאת מצרים. ואדרבה ממה שפורים הילוך לפסח עוד יותר משמע שהעיקר הוא יציאת מצרים ואילו פורים רק הכנה לזה.

ואולי כי במתן תורה היה שלא ברצון ואחרי נס פורים הדור קבלוה ברצון, כמבואר בגמ'.

ע"י ועיין לק"ה ברכת הריח ד' כה שכתב - ופסק באמצע ולא סיים דבריו, ומהו דבריו הבנתי שעכשיו ההתחלה של הגאולה ותיקון העולמות מפורים, שהוא מחית עמלק עקר הגאולה של משיח.

ע"י עיין לק"ה נשיאת כפים הלכה ד אות ה - וזה בחינת גודל הפלגת השמחה מאד מאד שנוהגים כל ישראל בפורים. להרבות או בשמחה גדולה מאד ועושים אז כל מיני צחוק ושחוק בשביל להרבות השמחה. כי עיקר מצות פורים הוא השמחה בנ"ל. ועל כן עושים כל מיני שחוק ומילי דשטותא. ועושים אז מעשה שכרות ושטות בשביל השמחה. כי איתא בדברי רבינו ז"ל בכמה מקומות כמה אזהרות גדולות שצריך האדם להרגיל את עצמו להיות בשמחה תמיד. ואיתא בדברי הקדושים שאי אפשר להיות בשמחה כי אם על ידי מילי דשטותא דייקא, שעושים עצמן כשטות ומשמחין את עצמן במילי דשטותא.

עוד ע"י"ש שמבאר מדוע א"א לשמוח היום אלא ע"י מילי דשטותא ומאריך בעניין חיוב השמחה. ע"י"ש לא העתקתי כי היא אריכות גדולה

ש ליקוטי הלכות אורח - ברכת הריח וברכת הודאה הלכה ד אות כה) ובשביל זה אנו מתחילין עכשיו מקריאת פירשת שקלים. כי עכשיו ההתחלה של הגאולה ותיקון כל העולמות הוא מפורים. כמו שמוכן מרמזי דבריו הקדושים של רבנו זכרוננו לברכה. בעת שאמר התורה על פסוק ממצרים ולא יראו פני ריקם שהוא ראשי פורים. שאמר אז כי מתחלה היו כל ההתחלות מפסח שהוא יציאת מצרים. ועכשיו וכו' ופסק באמצע ולא סיים דבריו. ומהו דבריו הבנתי שהתחלה עכשיו עמלק שהיא עקר הגאולה של משיח, כי ראשית גוים עמלק ומלחמה לה' בעמלק מדר דר עד דורו של משיח, כמו שאמר רבותינו זכרוננו לברכה. וזה בחינת מה שכתבתי לעיל שה' יתברך מקדים רפואה למכה. כי ה' יתברך ראה שבגלות האחרון המור הזה שהוא גלות אדום שהוא עמלק לא היה לנו קיום חס ושלום, אם לא שימשיך עלינו הארה נפלאה ויצאנו מן האחרון שהוא גאולה אחרונה של משיח. כי כל מה שהחלה גדול ביותר צריכין להחיותו ברפואות וחיות וקרים ביותר. על כן בנפלאותיו הגדולים הקדים רפואה למכה ועשה עמנו נפלאות ונוראות גדולות בימי מרדכי ואסתר כשעמד עליהם המן הרשע שהוא גזע עמלק ימח שמו, וחיב מחשבות להאביר אותנו לגמרי חס ושלום. וה' יתברך הפך מהפך אל הפך. והשיב לו מחשבתו בראשו. ולא די שנצולו ישראל בעזרתו ויתברך. אף גם היה מחית עמלק ימח שמו. עד שעל ידי תתקן הנס המשיכו הארה נפלאה בעולם שהיא ההארה הנמשכת מגאולה האחרונה

שאינה גמרה מחית עמלק. וכמוכא בכתבי הא"ר ז"ל ובדברי רבותינו זכרוננו לברכה מגדל ההארה הנפלאה שבפורים. ועל ידי ההארה הזאת שהארה עלינו ה' יתברך קדם בנין בית שני וחרבנו, על ידי זה יש לנו כח עכשיו להתקיים בגלות המור הזה אשר ירדנו פלאים, כי בנין בית שני לא היה גאולה כשמה כמו שאמר רבותינו זכרוננו לברכה. כי היינו משועבדים למלכי פרס על כן מאז נחשב ימי הגלות. וכמוכא מפורש רש"י על פסוק ושבעים שבועים וכו' וביאור רעתיים, עין שם (דניאל ט). על כן הקדים ה' יתברך הרפואה על ידי ההארה הנפלאה הנמשכת על ידי הנס של פורים בכל שנה ושנה. עד אָשך עכשיו כל ההתחלות מפורים. שהוא בחינת גאולה האחרונה שהיא מחית עמלק בנ"ל. ואפילו מצות פסח להיות

נזהרין מחמץ אין אנו יכולין לקיים בשלמות כי אם על ידי פורים כמו שכתב שם רבנו זכרוננו לברכה שעל ידי מצוות פורים יכולין להיות נזהרין מחמץ בפסח, עין שם (בלקוטי תנינא סימן עד). נמצא שעכשיו ההתחלה של הקדשה שאנו צריכין להמשיך עלינו הוא מפורים. והתחלת הנס והשמחה של פורים אנו מתחילין מפרשת שקלים, כי באחד באדר משמיעין על השקלים, כי עקר הנס של פורים היה על ידי השקלים שנותנין ישראל. כמו שאמר רבותינו זכרוננו לברכה על פסוק ועשרת אלפים כפר כסף אשקל. שהמון ימח שמו רצה לבטל הכח של השקלים חס ושלום. ואמר הקדוש ברוך הוא, רשע, כבר קרמו שקליהם לשקליך וכו'. כי המן עמלק הוא עקר וזהמת הנחש שנמשך על ידי חטא עץ הדעת טוב ורע

כמו שאמר רבותינו זכרוננו לברכה המן מן התורה מניין? שנאמר, המן העץ וכו'. ועקר וזהמת הנחש הוא בלבול המדמה שמשם כל העבודה וזה והקפירות שהוא בחינת המן עמלק שהיה כופר גדול ועשה עצמו עבודה וזה, על כן עקר הכנעתו על ידי שקלי ישראל שהם בחינת ברור המדמה. ועל כן עכשיו מתחילין מפרשת שקלים שהוא ההתחלה של פורים שממש מתחילין לבטל בפסח, כי על ידי פורים יכולין להיות נזהרין מחמץ בפסח. וזה שאמר רבותינו זכרוננו לברכה ביום פורים מתחילין לשלל ולרש בהלכות הפסח, כמבאר בשלחן ערוך לענין שואלין ודורשין בהלכות פסח שלשים יום קדם וכו'. ומתחילין ביום הפורים בעצמו, כי על ידי פורים נכנסין לפסח בנ"ל. וכל עקר התכלית של פסח ויציאת מצרים הכל בשביל קבלת התורה. כדי לזכות לרוח נבואה כדי לברר המדמה. שעל ידי זה עקר האמונה אמונת חדוש העולם שזה עקר הכל בנ"ל. ועל כן כשמגיעין לשבועות שהוא קבלת התורה קורין פרשת במדבר שמדבר ממספר בני ישראל שהיה על ידי השקלים שהוא בחינת ברור המדמה. נמצא שההתחלה והסוף אחד, כי ההתחלה מפרשת שקלים. והכל בשביל לברר המדמה. שעל ידי זה עקר הכנעת המן עמלק בנ"ל. שעל ידי זה זוכין לקבלת התורה בשבועות בנ"ל. ועל כן גם כשמגיעין אל הגמר לקבל את התורה בשבועות קורין פרשת במדבר בנ"ל. ונענין סופו בתחלתו ותחלתו בסופו. כי הכל אחד וכו'.

אות כו) ועל כן בפורים הוא קבלת התורה, כמו שאמר רבותינו זכרוננו לברכה, הדר קבלוה בימי אחשורוש שנאמר, קימו וקבלו. כי פורים שהוא הכנעת וזהמת הנחש שהוא המן בנ"ל, כי אז זוכין לברור המדמה בנ"ל. וזה בחינת קבלת התורה שעקרה היא בחינת ברור המדמה בנ"ל, כי עכשיו התחלת קבלת התורה היא מפורים בנ"ל. וכמו שאמר רבותינו זכרוננו לברכה, הדר קבלוה בימי אחשורוש. כי עכשיו מתחילין אז בפורים קבלת

מבואר שם שמוהרנ"ת הבין מרבנו ש"ועכשיו" הכוונה לפורים ולכאורה הוא תימה גדול איך שייד לומר ועכשיו על מה שהתחיל מלפני יותר מאלפים שנה, ולכאורה היה צריך לומר מאז נס פורים ההתחלות מפורים.

לכן נראה מוכרח ש"ועכשיו" שאמר רבנו כוונתו ועכשיו ממך.

מאידך ח"א להוציא מפשוטו כהצגת מוהרנ"ת. ובאמת הרי אע"פ שהתחיל לפני אלפים שנה אבל עדיין גם "עכשיו" כך שפורים הכנה לפסח. אבל אולי עוד ראה רבינו לומר שעל פי ההקדמות שלו אזי עכשיו גם פורים הוא כבר עניין אחר לגמרי ממילא הוא ההכנה יותר מעולה מפורים שלפני כן.

אבל מהאופן שרבו אמר ועכשיו והרמיזות שרמז נראה מוכרח ש"ועכשיו" צא לרבות עוד הרבה יותר מזה דהיינו שיש ועכשיו שבאמת התחדש עכשיו דהיינו מזמן אמירת תורה זו.

ואמנם במכתב שכתב רבי נחמן מטולטשין/י^י מתאר כיצד שמע ממוהרנ"ת שהיה מתאר כיצד רבנו כשאמר תורה זו משך תיבת "ועכשיו" ובאידך "און היינט" באריכות ונועם נפלא, ואח"כ שתק כמה זמן, שהבינו שמתכוין בזה שיש עוד "ועכשיו" שחידש רבנו לדור החשוך שלנו והם העשרה מזמורים שגמר לגלותם אזי כמבואר שם במכתב, שעל ידם מתקנים פגם הברית שהוא אבי אבות הטומאה כנ"ל בתורה רמז, ועכשיו יש ראש השנה שכל ההתחלות ממנו ועכשיו יש הציון הקדוש שהרבה לדבר מחשיבות לבוא אליו בראש השנה וכו' ולומר על ציונו הקדוש את העשרה מזמורים. עיין לעיל מה שכתבנו בנתיחה לתורה זו שנסיון לבאר קשר הדברים.

ועיין שיש"ק ח"א אות קסב בשם נחיד צדיק אות יא ששמע בפירוש מרבנו מוהרנ"ת שאמר ועכשיו יש רבינו ז"ל שכל ההתחלות מאתו. ואעפ"כ אולי אין הכוונה להוציא מפשוטו שההתחלות מפורים אלא לומר שהיום עם ירידת הדורות עוד יותר, לכן גם את ההתחלה מפורים ח"א לקיים בלי רבנו כנ"ל.

וא"ע כי לשון בתחילה היו כל ההתחלות מפסח שמע עכשיו כל ההתחלות מפורים, וא"ע מה רואה לרבות בלשון כל? דמשמע שעד עכשיו ההתחלות היו בבחי' פסח דהיינו מהלך של תשובה כנ"ל ומעכשיו ההתחלות הן שעוד לפני התשובה צריך להתחיל מאיזה בחי' של פורים וא"ע מה.

גם א"ע כי מי שנמצא בקליפות צריך לרוץ אורח ולהזדרז מאל לעשות תשובה, כמבואר בתורה מט. וא"כ א"ע האם גם עליו נאמר שם "ועכשיו" קודם התשובה צריך להתחיל בבחי' של פורים?

ועיין תורה נט תנינא שיש בחי' עבודה של בין המלכות והיא שייכת רק לזדיק ולא לבעל תשובה כי בע"ת צריך להזדרז לשון לכן צריך לדגל על עבודה זו. ע"ש. ולכאורה המלכות הם בחי' תשובה ובין המלכות הן איזה הקדמה לכל מלוכה, ובתורה כב דברנו מזה וביארנו שהכוונה להכנת הלכ בכסופים לקיום המלוכה. אבל לפי התורה הזו אולי יש גם בחי' של שמחה או מחיית עמלק או כיו"צ שהוא עניין של פורים שהוא הכנה לתשובה וא"ע.

*

התורה כנ"ל. ועל פן רצה ה' לבטל הכח של חמשים יום של ספירת העומר. ועל פן עשה עץ גבה חמשים אמה, כמו שכתב רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר. כי ספירת העומר היא בחינת ברור המדמה. שהוא הכנעת ה' עמלק כנ"ל. ועל פן נתלה ה' ביום ראשון לספירה ביום הנפת העומר, כי מצות העומר שהוא בחינת ברור המדמה הכניע והפיל את ה' עמלק כנ"ל. וזה שאמרנו רבותינו זכרוננו לברכה, אתי עומר הדיכו ונצח אותו ואת בניו, כי הכנעת עמלק על ידי מצות העומר וכנ"ל.

אות כז) ובשביל זה הפיל פור הוא הגורל. ועל פן קראו לימים האלה פורים על שם הפור, כי גורל דקדשה זה בחינת ברור המדמה בקדשה, כי גורל הוא דבר שאין מבינים, כי בכל מקום שאין יכולין להבין בדת ושכל למי מוגיע הדבר הזה מטיילין גורל. נמצא שגורל הוא בבחינת העדר הדעת שגורל בחינת כח המדמה. שהוא הסתלקות הדעת שאז נשאר המדמה.

נמצא במכתביו שבעלים לתרופה סימן ה', והוא בשיש"ק ח"א סימן קס (כנ"ל בשיחות השייכות לתורה זו), וזה לשון חלק מהמכתב שכתב רבי נחמן מטולטשין לאנ"ש ב"ח אדר שנת תרל"ג – ומה שמתנוצץ לפתקים בלבבנו התנוצצות להרגיש מחדש החדושים הנפלאים אשר בעזרתו יתברך נשאר לנו ברכה מאורו וזכר צדיק וקדוש לברכה. אחר פורים קורין פרשת פרה, בתחלה הוא פור כי פורים על שם הפור ואחר כך נעשה פרה, וכל זה הכנה לפסח, שפתותיו שושנים וכו' וכו', ומרמז בתורה הקדושה צרופים בפתוסק שמדבר מענין פסח.

ותנועת הנגון ברמיזות העינים והידיים הקדושים והנוראים שהיה מראה לנו תלמידו הקדוש מורי ורבי מורנו הרב רבי נתן זכר צדיק וקדוש לברכה גם פן אי אפשר לבאר אפילו פנים אל פנים מפל שכן בכתב. ובפרט מה שהתחיל אחר כך בקול רם וחזק, בתחלה היה כל התחלות מפסח ועל כל פל המצוות הם זכר ליציאת מצרים, "און היינט" ומושך בקול נעימה "און היינט" כמה רגעים ונשאר בשתיקה. מה נאמר ומה נדבר אשרינו שאנחנו זכו לשמע כל זאת, ובפרט איך שגלה לנו מין מורנו הרב רבי נתן זכרוננו לברכה עד היכן שמתנוצץ בלבב ה' כל זאת בכמה צרופים, ואחר כך תכף גלה התקון של היידי מזמורים בפרטיות והזהיר אז לדורות בהבטחה גדולה בעדים נאמנים שיעמד בעזרתנו סלה תמיד כל מי שיבוא על קברו הקדוש והנורא וכו', ואחר כך תכף ספר המעשה הנוראה ביראה עלאה דעלאה של חזיון בעטלירס, ואחר כך תכף אחר פסח נסע לאומאן, וכל זאת גלה רמזים מורנו ורבינו מורנו הרב רבי נתן זכרוננו לברכה שהכל אחד והכל קשר אחד וכלול בהדבור און היינט. ובהמשכה הקדושה שמשך תבת און היינט באריכות נעם. און היינט צריכין לגלות המזמורים בפרטיות ולהבטיח הבטחה הנ"ל, און היינט צריכין לספר המעשה הנ"ל ולסטים און איך הייל יא, און היינט צריכין לנסע לאומאן ולנטע מקום קדשתי לדורות עולם באומאן, טוב להודות לה' על אשר זכינו לידע מכל זה ולהתנוצץ בלבבנו איזה מעט כמצין מן התקדים, ולבאר כל זאת אי אפשר בכתב, אך מעצם אהבת אמת שמשך בלבבנו מנעורינו לא יכלתי להתאפק ליקח עטי ועתי ביד לרשם על כל פנים מה שהוא.

ולפי כל הנ"ל נראה לבאר מה עניין קורח לפורים שזוהא אז תיקון רבינו את נשמתו כמבואר בחיי מוהר"ן ע"י ובלק"ה ע"י.
ועיין לק"ה ערלה ה' יט (עפ"י תורה יד) – וזה בחי' מה שאמר אדמו"ר ז"ל שפורים מרומז בסוד הפסוק "ואם מפאת פניו ימרט" "ראשו וכו' שהוא ר"ת פורים כי פסוק זה מדבר מבחי' נגעים ונגעים באים על גסות הרוח כשפרש"י בפ' מוארע ע"פ ועץ ארז ואיזוב ושני תולעת, שזהו בחינות פורים, כי כל בחי' פורים הוא להכניע חליפת המן עמלק שהוא בחי' גאות וגסות כנ"ל.
וזהו בחי' ד' מראות נגעים כנגד ד' בחינות שפלות הנ"ל שהם מכניעין ומתקנין בחי' ד' מראות נגעים שבאים על גסות כנ"ל:
..... וזהו שאמר שם אדמו"ר ז"ל שפורים הוא תיקון חטא קרח שמרומז בפסוק ואם מפאת פניו הנ"ל. כי כל פגם קרח הי'
מחלוקת שחלק על האדיק האמת שהוא משה ע"י גסות רוחו וגאוותו שארז"ל. וע"כ התיקון בפורים שאז מכניעין חליפת המן
עמלק שהוא הגאות. ועי"ז נתבטל המחלוקת ונמשך שלום. בחי' ודובר שלום לכל זרעו שמסיימת המגילה בזה. כי זה עיקר
התיקון וכו"ל: עכ"ל.

ואולי אפ"ל על פי הנ"ל שכל ההתחלות מפורים וגם ההתחלה של פורים היא ע"י רבינו מובן שהחולק על רבינו תיקונו בקושי
גדול וע"י רבנו, ולכן תיקונו של קורח שהיה ראש לחולקים על רבינו הוא דייקא בפורים דהיינו בשרשו היכן שפגם דהיינו
בהתחלה של כל ההתחלות.

ע"י חיי מוהר"ן – אות צ (י) בפורים נודע לי נפלאות. ענה רבנו וברונו לברכה ואמר אורייתא שמא דקדשא בריה הוא סתום וגל"א. בתחלה התורה
מגלית פנים אל האדם, ואחר כך נסתרת. ומי שהוא בעל נפש הוא מסבב ומחזיר אחריה ומוסר נפשו עליה ויש לו געגועים גדולים והשתוקקות
נמרץ במסירת נפש עד שזוכה שתתגלה התורה אליו:

כי בתחלה נתגלה לי ענין של פורים בקטנות ובהעלם (הינו שלא נגלה לו הענין בהתגלות גמור רק ברמז והתנוצצות בעלמא) ואחר כך עורני
השם יתברך כי הוא יתברך עוזר לי תמיד ונתגלה לי הענין. והענין של פורים שנתגלה אז היה סתום ונעלם מכל העולמות רק בעולמות עליונים
שהם רחוקים מאד מאד רק שם יודעים זאת:

**בי עבודה שלי בפורים הנ"ל היה לתקן פגם קרח, ובשנתגלה לי זאת היה רחוק בעיני מאד מה סמיכות יש לפורים עם קרח עד שעזר לי השם
יתברך וכו' כי יש דברים סתומים מאד בהתורה הקדושה ונתגלה לי שאותיות פורים הם ראשי תבות (ויקרא י"ג), "ואם מפאת פניו ימרט ראשו
קרח הוא" בחינת קרח (והשאר לא באר):**

אחר כך אמר רבנו וברונו לברכה שלא היה יכול לישן כל אותה הלילה שספר זאת מחמת שהיה מצטער על שגלה זאת, ואמר שנתקנתו היתה
כי עדין לא גלה כלל. גם באמת אין כתוב כך בתורה רק כך בתיב ואם מפאת פניו ימרט ראשו גב"ח הוא רק מקדם כתוב ואיש כי ימרט ראשו
קרח. הוא והדברים סתומים ונעלמים מאד. אשרי המחפה לביאת הגואל או ושיגו שיתתו הקדושה:

ע"י ליקוטי הלכות נטילת ידיים לסעודה הלכה ו' אות ו' (עפ"י תורה ו' תנינא) **ובזה תבין רמזים קצת בענין מה שכתוב (בלקוטי תנינא סימן עד) אחר
פורים קורין פרשת פרה, כי מתחלה הוא פור וכו'. ואחר כך נעשה פרה וכו'. גם קדם לזה שמענו מפיו הקדוש שבפורים היה עוסק לתקן חטא
מחלקת קרח ואמר שהוא סוד מפלג מאד מאד. והרמז בפסוק ואם מפאת פניו ימרט ראשו ראשי תבות פורים קרח הוא וכו', עין שם בהשיחות
(י) והענין מובן קצת מרחוק על פי מה דאיתא בפסיקתא מובא בילקוט הראובני בפרשת חקת וזה לשונו: למה נאמר פרשת פרה אחר מחלקת
קרח? לפי שהקהלים השחרו לשאת ארון ברית ה' שנאמר בכתף ישא. אמר קרח: לא די שהוציאו אותי מכלל כהנה ומתנות אלא שגלח ראשי
ועשה אותי סכל. מיד נתקנא למשה לערער. והוא לא ידע חק פרה אדמה תהיה כפרה על ישראל, עד כאן לשונו. והוא פליאה. מה ענין חק פרה
אדמה למחלקת קרח? אף על פי דברי אדונינו מורנו ורבנו וברונו לברכה הנ"ל רמז לנו שיש להם קשר כי בפורים תקן מחלקת קרח. ומפורים
נעשה בחינת פרה אדמה. נמצא שבאר לנו שפרה אדמה הוא תקן מחלקת קרח. והוא ענין פסיקתא הנ"ל:**